

HET POLITIEKE POESJENELLENSPEL

door J.-B. REYNAERT

Schrijver van «Rond ons Printje» in **DE V.O.S.**

MET DE MEDEWERKING VAN :

R. BELIJN

Schrijver van
«'t Dagelijksch Praatje»

in

**ONS
VADERLAND**

en **F. COURTOIS**

Schrijver van de «Pennekrabbels»

in **DE STANDAARD**

met **21**

PENTEEKENINGEN

van

D. BERT

en

V. BOUDEWIJN.

Teekenaars

van

DE V.O.S.

BRUSSEL

1921

:: HET POLITIEKE ::
POESJENELLENPEL

HET POLITIEKE POESJENELLENPEL

DOOR

J.-B. REYNAERT

Schrijver van « Rond ons Printje » in DE V.O.S.

MET DE MEDEWERKING VAN :

F. COURTOIS

Schrijver van de

« Pennekrabbels »

IN

DE STANDAARD

R. BELIJN

Schrijver van

« 't Dagelijks Praatje »

IN

ONS VADERLAND

MET

21 PENTEEKENINGEN

VAN

D. BERT en V. BOUDEWIJN

Teekenaars van DE V.O.S.

Prijs : 3 fr. -- 1.50 gulden

BRUSSEL

NATIONALE DRUKKERIJ, 127, Em. Jacquainlaan

1921

EEN WOORDJE VOORAF

Was het de Prediker of het Boek der Spreuken, waar de wijsheid van den Bijbel door verkondigd wordt, of was 't Mohammed's Alcoran, of Brahma's Geheim der Ingewijdden, dat ons leerde welke de beste vrouwen ter wereld zijn : diegene namelijk waarover 't minst gesproken wordt ?

Om 't even. Maar zoo ze ons de waarheid leerden, dan zijn zeker de « diverse personnagiën » uit ons « Politieke Poesjenellenspel » de slechtste ter wereld...

Want niet alleen werd er over en om en rondom hen het meest gesproken, en geschreven, en... geteekend; maar we worden herhaaldelijk van 't allenkante verzocht er nog meer, nog langer, nog « geduriger » over te spreken, te schrijven, te teekenen : de beelden die we ervan hadden opgehangen te volledigen, uit te werken, uit te diepen.

Speciaal bij de redactie van *De V. O. S.* (die haar eeregalerij van politieke personnagiën met de bekende « printjes » van D. Bert en V. Boudewijn verlucht) werd zoo dikwijls aangedrongen een album uit te geven, met de « printjes » en een keuze der bijgeschreven artikels, dat we wel *moesten* op de gedachte komen een « Politieke Poesjenellenspel » te publiceeren.

Waartoe we een « consortium » hebben gesticht van « stielmannen » wier gewone bezigheid het is diverse personnagiën in hun bladen te « behandelen ». We zijn : de schrijver van « Rond ons

Printje » in *De V.O.S.*, de schrijver van de « Pennekrabbels » in *De Standaard*, en de schrijver van het « Dagelijksch Praatje » in *Ons Vaderland*. « Stielmannen » zonder pretentie, bieden we dan ook deze bundel zonder pretentie, voor wat hij is : niet een kunst- of een litterair werk, maar een « behandeling », door gewone stielmannen, van diverse personagiën uit het Politieke Poesjenelenspel.

Zelfs niet een volledige, een definitieve behandeling. Bij poesjenellen zoekt men niet naar een completen mensch, naar een eigen wezen, naar een ware ziel; poesjenellen zijn de belichaming van één eigenschap, van één deugd of één... ondeugd, zonder eigen wezen, zonder ziel : houten poppen die 't einden touwtjes bengelen : zoowel onze politieke poesjenellen als de marionetten uit de Antwerpsche « Poesje » of uit Toone's « Theater » in 't Brusselsch Marollenkwartier, of uit de vele schouwtooneelen die onder tent en zeildoek « spelen » op onze Vlaamsche kermissen.

* * *

Bij onze beperkte plaatsruimte zijn we moeten bondig — soms al te bondig — zijn; en zijn we met onze keuze moeten zeer gesparig zijn. Slechts 21 onzer beroemde politiciers konden tot ons eerste « spel » toegelaten worden. Maar vele anderen zullen er niets bij verliezen te wachten...

Wat nu de uitverkorenen betreft, die in de eerste « schuifjes » mochten meespelen, enkelen zullen misschien de hen-toebedeelde rol wat te ruw, te brutaal vinden.

Welnu, we zullen ze graag alle gelegenheid bieden tot een eigen wederwoord. Ze kunnen van hun recht-op-antwoord gebruik maken, binnen de drie maand (zooals 't Decreet op de Pers verluit), op voorwaarde dat ze ons gezamenlijk — ze moeten ook maar een « consortium » vormen, wij hebben 't wel gedaan! — hun terechtwijzingen insturen, en ons een minimum-afname van minstens honderd exemplaar elk, waarborgen. Onder die voorwaarden zullen we speciaal laten drukken, op zelfde persen en papier : « De Terechtwijzing — neen, niet de Terechstelling : de Terechtwijzing — der Politieke Poesjenellen. » Belangloos tot het uiterste, zullen we daarbij de kosten door 't nieuwe consortium laten dragen. Ons consortium wil er zich wel toe bepalen alleen de ontvangsten te innen...

* * *

En moest er een onder onze « behandelde » Poesjenellen zoo naarnemend zijn en zoo wraakzuchtig, en zoo... vooruitziende, dat hij meent paal en perk te moeten stellen aan ons edel « spel », en ertoe besluit ons gerechtelijk te vervolgen; wel dan zullen we ons nog gelukkig achten een hoogstaande personage in de gelegenheid te hebben gesteld openlijk zijn vertrouwen te betuigen in 't gerecht. Want na sommige « non-lieu »'s zou het voor een dergelijk personage zeer verdienstelijk en voorbeeldig zijn, — een daad van burgerdeugd en -moed — ten aanschijn van het heele land, op de gerechtigheid van het gerecht beroep te doen...

M. WOESTE

Moest ik hem schilderen met echte olieverf, ik gebruikte maar één kleur : de groene. En moest ik hem uitkerven in hout, ik stak tusschen zijn dorre lippen den angel van een visscherslijn.

Deze kleur en deze angel maken het dan ook duidelijk waarom de heer Woeste de meest onpopulaire man is van heel het land : het groen van de gal, en de scherpe, gesplitste, stekende tong.

Woeste is één van die menschen voor wie de oorlog een vergeten bedrijf is ; « une parenthèse » heeft hij zelf verklaard. En deze onthutsende onberoerbaarheid laat ons dan ook toe te zeggen, dat hij eeuwig jong blijft, want hij denkt en spreekt nog als toen hij veertig jaar oud was.

Kinderen en kindsche menschen hebben hun stokpaardje, en het stokpaardje van Woeste is de bezuiniging. Het tuintje voor het Parlement, de gebouwen van het ministerie van oorlog, het papier uit de bureelen en de ministerieele w. c., de automobielen. Bij deze zeer lofwaardige pogingen in 't belang van 's lands Financie drijft de groene kleur boven en steekt de angel : « In mijnen tijd reed de minister niet per auto ». Ach, mijnheer, reed Julius Cesar per fiets, gebruikte Mohammed de lift en ging Ambiorix naar de cinema ?

Gal drijft boven heel dit lange politieke bestaan.

In den mooien tijd toen hij nog een leider was, in een deftig Parlement vol zwarte jassen en

grijze hoofden, was hij de onverzoenlijke. Zijn persoonlijke veete faalde nooit : de oude Beernaert is gevallen door Woeste's taaie wroeten en stekelige tong. En wrok is zijn sterkste traditie; Delacroix, Beernaerts discipel, heeft Woeste gevonden zooals Woeste tegenover Beernaert stond : een man vol gal en met een angel op de tong.

Te veel heeft men op Woeste's onverzettelijkheid gewezen waar het op principes aankwam. Woeste heeft steeds, met een toon van overtuiging persoonlijke veete of persoonlijke voorkeur laten spreken alsof het onverbiddelijke principes waren. De principes zijn niet onverbiddelijk, de principes van Woeste waren nooit onverbiddelijk; Woeste zelf, de groene, was steeds onverbiddelijk. Onverbiddelijk tegen Delacroix, strekte hij zijn dorre hand in zegening uit boven het hoofd van Carton de Wiart die identiek hetzelfde programma had; de grootmeester der confessioneele gestrengheid heeft zijn goedkeuring gehecht aan Destrée's leekenmoraal om Carton de Wiart te redden; en de dunne lippen van den katholiek hebben het misprijzende « *petits vicaires* » laten ontsnappen.

Neen, een principe in een zwarten jas is Woeste niet. Hij is een relikwie, een mummie, een wandelende veete. Als hij krast in het Parlement om te zeggen dat de Senaat democratisch is, dat hij zelf democratisch is, dat niemand buiten hemzelf democratisch is, heeft geen enkel lid van die Kamer, eerste vrucht van het algemeen stemrecht, neiging om te protesteeren. Alleen een paar eeuwige primairen als De Bunne of een speeksel-

verkwister als Piérard, vinden het een scherts waard. Woeste is zoo onnatuurlijk verouderd, zoo hopeloos in zich zelf gekeerd, dat men stilte maakt rondom zijn politieke grafstede.

Zijn welsprekendheid is uit een vorige eeuw, uit een tijd toen men eerst overdacht wat men wilde zeggen, en dit heeft ons Parlement sedert lang verleerd. Zij klinkt als een symphonie van Haydn naast een fox-trott, stapt als een menuet uit de XVIIIe eeuw naast een two-step; welsprekendheid met een hoogen hoed op. Wie spreekt nog over de Grondwet, wie over Malou en Frère-Orban, wie verdedigt nog den Senaat ?

Dit is het eenige goed dat over Woeste te zeggen valt.

Wij gunnen hem, met al de oprechtheid van ons kristelijke gevoelens, nog een lang leven; wij gunnen hem ook de verdiende rust buiten het Parlement. Hij is de herkauwer van een regiem dat veel kwaad heeft gesticht. Zulks is misschien te wijten aan het stuk schapendarm dat hem bij de laatste operatie werd ingenaaid, maar herkauwers hebben wij voortaan genoeg nu baron Ruzette voorgoed de veepest overwonnen heeft.

Woeste zal honderd jaar worden, wij wenschen het hem. Want zijn taaie wrok leeft in een taaie lichaam. Sedert den wapenstilstand werd hij tweemaal aangereiden : eens door een tram en eens door een rijtuig. De tram bleef ongedeerd en het rijtuig kwam er met geringe schade van af. Dat zijn voorboden, waarborgen voor de vervulling van onzen vromen wensch...

Amen... zoo zij het...

M. CARTON DE WIART

Eerste Minister

Mijnheer de Eerste Minister, ik weet niet of de zegen van den heer Woeste geluk aanbrengt; ik geloof het niet. Volgens een oud bijgeloof voorspelt het krassen van zekere vogels geen goed.

Maar indien de heer Woeste geluk aanbrengt, zal uw rijk gezegend wezen. Want hij heeft u zijn peterschap verleend over uw kabinet nadat de heer Segers, de generaal die al zijn troepen scharen kan onder de panden van zijn redingote, verklaard had dat hij niet regeeren zou.

Wij twifelen er geen oogenblik aan dat gij de vreugden van het politiek koordendansen lang niet meer zoo bekoorlijk vindt als een paar maanden geleden. Toen zaagt gij den heer Delacroix in de sierlijke houding van iemand die met de beide helften van wat in deftig latijn « centrum gravitatis » wordt genoemd, op twee stoelen is gezeten en in voortdurenden angst leeft dat die twee stoelen tegelijkertijd zullen worden weggerukt.

En die stoelen werden weggerukt.

Waarom *gij* nu eigenlijk op die stoelen zit? God alleen leest in het hart van de ministers, maar het zal wel niet al te ondeugend zijn als ik zeg dat gij heel blij waart als de plaats ledig kwam. Gij hadt reeds een heelen tijd van uw leven op het ministerieele kalfsleder gesleten en oude koetsiers hooren wel graag het klappen van de zweep.

Te Havere hebt gij een vrij kleurloos leven geleid; dat is een aanbeveling, want zij die van zich hebben laten spreken, zitten in een slecht parket : vraag het maar aan M. de Broqueville en aan Groene Pier. Gij hebt vooral de vaderland-sche elegantie vertegenwoordigd in de salons; ik wed dat de Fransche dames veel meer charme vonden in uw fijne snor dan in den tandenborstel van Vande Vyvere, de garde-civiekbaard van Helleputte of het vogelpikgezicht van Hymans.

Het Nationaal Komiteit had u niet op de lijst van zijn kandidaten geschreven : trouwens uw elegantie liet niet toe plaats te nemen in een regeering waar Amerikaansch spek en soude Solvay de samenstellende factors waren. Men zond u naar den Haag.

Dit is ook een echt Belgische traditie daar steeds iemand te zenden die geen Nederlandsch spreekt. Maar tegenover de Hollanders moeten geen complimenten worden gemaakt. Zij hebben bijna een half millioen vluchtelingen gevoed, en gekregen brood ligt zuur op de maag. Werd trouwens Piérard niet uit de Witte Societeit gezet? De legende wil dan ook dat gij, Mijnheer de Eerste Minister, met uw zeer gewaardeerde fijngevoelighed aldaar geliefhebberd hebt in nationaal-politiek. Wat er ook van zij, uw diplomatie heeft de moeilijkheden nog een beetje verzaard en nu gij Eerste Minister zijt weten wij nog niet welke de nationaliteit is van den kabeljauw die zwemt in de Wielingen.

Nu danst gij op de koord : uw jaquette zwiert, uw handen tasten naar het evenwicht. Alvorens op den draad te klimmen hebt gij gal en edik

gedronken. Gij hebt gebedeld en gedraafd; men heeft u Buitenlandsche Zaken geweigerd tot groote verontwaardiging van u zelf en van Neuray; gij hebt toegevingen gedaan, die den heer Delacroix voor eeuwig den naam van zwakkeling zouden bezorgd hebben; gij hebt eindelijk uw evenwicht verstevigd met die ongelukkige taalwet.

Waarschijnlijk weet gij zelf niet al te best wat gij beloofd hebt. Kandidaat-ministers beloven zoo veel, meer nog dan kandidaat-volksvertegenwoordigers. Maar het is toch voor iedereen duidelijk dat gij leelijk uw belofte aan 't verkwanselen zijt. Gij compromitteert u met een oud-minister die in den Senaat uitrust van zijn organisatie-werk met de garde-civiek in 1914; gij belooft op eigen handje afwijkingen van den gestemden tekst. Gij zijt reeds zoo verwend aan de toegevingen dat gij nu ook de taalwet zult toegeven aan de aamborstigen en jichtlijders uit ons nationaal Hotel voor politieke invalieden.

Misschien hebt gij reeds het evenwicht verloren op het oogenblik dat deze galerij van vaderlandsche beroemdheden in het daglicht komt. Wij wenschen het, uit oprechte sympathie voor u. Gij zijt elegant, en in een ministerie van Union Sacrée past geen elegantie; naast u zit Wauters, de man van de boter en van het nationaal kostuum, en Anseele, de man van de biefstuk-politiek.

Uw laqué-schoentjes zullen ras versleten zijn op den draad van den politieken koordendans. Wie daarop danst moet het doen op schoenzolen uit het magazijn van de Bevoorrading.

SEGERS

Wie en wat is een « Rossignol » ?

In vroeger eeuwen waren het geleerden en kunstenaars, die hun naam lieten vertalen, in het Latijn, of zelfs in 't Vlaamsch, zooals de schilder Roger de la Pasture, die zich Rogier van der Weyden deed noemen.

Tegenwoordig is het een ander slag van menschen, die hun naam vertalen. Het zijn de zangers uit tingeltangels en andere Brusselsche theaters, dierentemmers, woekeraars, acrobaten, foorcharlatans en dergelijke, alles in 't Fransch, zooals het behoort.

Zoo heeft men eenigen tijd geleden Segers, den staatsminister, tot Rossignol gedoopt. En hij heeft het verdiend. Gelijk de Rossignol of Nachtegaal, zoo is Segers gevleugeld — Segers is de man der gevleugelde woorden; — en de parlementaire tremolo, dien hij heeft uitgevonden, is eigen aan den zoetgebekten vogel. En Segers vliegt van Antwerpen naar Hoi, en van Hoi naar Gent, en voor de heilige aandacht van wormstekige kaalhoofden, ontvouwt hij zijn kunst.

En gelijk de nachtegaal met klanken goochelt, zoo goochelt Segers met woorden. « Strijkt mijn kiesvaseline over uw koppen, » roept hij uit, « en groeit uw haar niet onze partij zal groeien! Smeer u in met mijn kreem merk « père de famille » en met dezen tooverkreem zult ge de

kracht in uw lenden vinden om al onze tegenstanders uit den weg te werken. »

En dan juichen de kaalhoofden luide toen Rossignol is overtuigd, dat hij gesproken heeft gelijk een profeet uit het Nieuw Testament. Hij is ook overtuigd dat de koning verstandig heeft gehandeld, toen hij hem tot staatsminister benoemde. Maar 't schijnt dat de koning Segers uit de lol minister heeft gebombardeerd.

Want nu er geen narren meer aan 't Hof zijn, zoo heeft men er een noodig onder de ministers. En Segers is de man. Gelijk de rossignol van tak op tak kan wippen, zoo voert Segers de koddigste acrobatenstreken uit op zijn principen. Vooral in de lastige dagen van verkiezing, bezorgt hij veel plezier aan de menschen. Overal slaat hij zijn trapezen op, spant zijn net er onder, voert zijn nachtegalenzang uit en vraagt dan : « Komt binnen ! komt binnen ! Wie wil er ook eens in mijn net vallen ? »

En valt er niemand in, dan noemt hij zwart wit, en trekt hij een democratisch aangezicht aan om de kiezers te verschalken. Maar zijn democratie herkent men aan haar muffen reuk, want zij komt uit de Bank waar men Duitsche fondsen opkocht.

Het zonderlingste van Rossignol is, dat hij nooit in zijn eigen goeie stede Antwerpen zijn liedje van « principen » voorzingt. Hij is bang dat men hem daar zijn pluimen zou uittrekken. Als hij daar zou gewagen van de « liberteit van den huisvader » dan zou men hem uitfluiten en roepen : « Dan hebt gij geen liberteit, want ge zijt geen huisvader. » Als hij daar zou trilleren :

« Ik ben voor de Vlamingen ! » dan zou men hem den stank onder den neus duwen van de *Metropole*, zijn geliefkoosd blad, dat de Vlamingen voor moffen scheldt en een woekeraarsbrevet voor een diploma van vaderlandsliefde aanziet.

Segers zingt liever in den vreemde; hij is een uitheemsche Rossignol. Is hij geen voorzinger in het koor van : « Belgien soll groszer sein » ?

Staatsminister uit de lol, gekozene der Vlamingen, die hij de oogen zou uitpikken als 't kon, behouder die met vooruitstrevende principieen jongleert, zoo is Segers de laatste incarnatie van den patriotischen volksleider die zijn vaderland OP het hart draagt, in een geldbeugel.

In October 1914 stond hij gereed om zijn huid met de boot van Oostende veilig naar Frankrijk te voeren. Hij was triestig, want zijn huid is maar de helft van zijn vaderlandsliefde. Gelukkig kwam daar nog bijtijds een bediende met het geld om de ambtenaren te betalen.

En Segers werd aanstonds verblijd in zijn hart. « Kom, » sprak hij met vooruitgestoken handen, « nu kan mijn vaderlandsliefde weer volmaakt zijn. Een minister is de eerste ambtenaar van het land, dus moet hij de eerste betaald zijn. »

En hij drukte de bankbriefjes met welgevallen tegen zijn huid. De Duitsche kanons daverden achter hem. « Het wordt tijd dat wij onze vaderlandsliefde in veiligheid brengen ! » gebod hij. De Rossignol zong. Hij zong vier jaar lang.

En nu is hij nog niet vermoeid. Maar zijn toehoorders, die zijn het wel : want al te veel Rossignols hebben al op dezelfde wijze gezongen, en, waarlijk, het seizoen is nu voorbij...

DE BROQUEVILLE

Te dien tijde werd uit de duisternissen van een Haverschen nacht, die zwaar van dreigementen over de sponde van Minister de Broqueville was gekomen, een geweldig visioen geboren : het staande beeld uit den droom van Nabuchodonosor; ontzaglijk is zijn verschijning, en verschrikkelijk van gedaante. En de geest van Minister de Brocqueville werd verslagen; en alle slaap werd gebroken in hem.

Hij doorzag de donkere beduidenis van zijn eigen droomgezicht, bij de vreeselijke openbaringen die Daniël profeteerde in het aanschijn van Nabuchodonosor. Dat was « zijn » verschijning, « zijn » gedaante; 't beeld van zijn verleden, en zijn heden, en zijn toekomst...

En lijk hij 't had doorschouwd en voorgevoeld, is 't hem vergaan.

Het hoofd van zijn gedaante was van zuiver goud. Eens was hij de Eerste Minister van een land in oorlogstijd : de almachtige dictator van wie Daniël had kunnen getuigen lijk van Nabuchodonosor : « De kinderen der menschen, en de dieren over de velden, en de vogelen in den hemel berusten in uwe hand... »

En toen zijn Eerste Ministerschap hem benomen werd en een ander hoofd van goud over België werd gesteld, bleef hem medezeggenschap in den Hoogen Raad : bleef hem een Ministerie voorbehouden. Dat was zijn tijdperk van het zilver : de borst van 't beeld uit zijn visioen was

van gedreven zilver, mede met de machtige gebinten van zijne armen.

Toen werd hem ook het zilver benomen : zelfs zijn simpel ministerie ; en hem bleef alleen de uiterlijke blank van 't koper : een zoogezeide Staatsministerschap : een naam zonder de daad, de glorie zonder de macht.

Hij steunde nog alleen op zijn sterke schenen van ijzer : hij was van lange jaren her de volksvertegenwoordiger voor het Vlaamsche Turnhout. Maar ook dat moest hem ontvallen : het stevig ijzer van het Vlaamsche volk zou hem niet lang meer schooren... En bij de eerste verkiezingen binnen 't vrijgevochten België zou hij nog alleen op zijn voeten staan van eensdeels ijzer en eensdeels leem : zou hij, de Vlaamsche volksvertegenwoordiger, moeten gaan schuilen in een senatorszetel t' einden Wallonië, met nog slechts de illusie van politieke macht... Zou hij onvast en wankelend staan op zijn moeizaam saamgebakken voeten van ijzer en leem... Wist hij niet dat ijzer zich niet vermengt met leem ?

Toen kwam de kei, uit den slinger, — de zaak Coppée — die 't staande beeld verbrijzelde en maalde...

En mede maalde den heelen mensch : zijn heel verleden van ijzer, en koper, en zilver, en goud : als korrels zand op de dorschvloeren des zomers, waar de winden weg mee maaien, en waar geen spoor meer van gevonden wordt...

* * *

En als de dagen vervuld waren, en zijn droom bewaarheid werd, kwam over hem een nieuw

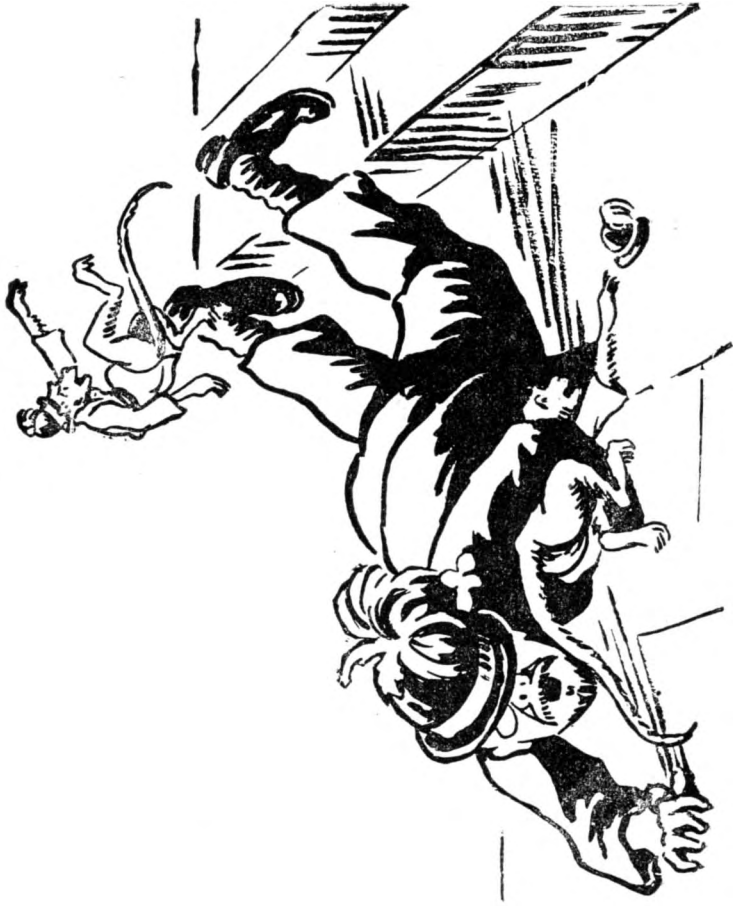
vizioen, geboren uit de morgennevels die bij vroege voorjaarsdagen aan de daken en de gevels slieren van zijn gravelijk slot, te Postel, in de Kempen.

Hij zag in den beginne : toen de wezens en de dingen werden ; toen de wenteling der werelden en de wisseling der tijden geschapen werd uit den vormeloozen baaierd en de ongeboren eeuwigheid. En hij zag den Hoogen Raad van Aartsengelen en Heerschappijen en Cherubs, die de wacht hielden voor den troon van den Goddelijken Vader.

Tot hun grenzelooze hoogmoed, aangevuurd door den schitterenden Lucifer, de bronne van het morgenlicht, hen tot den waan van eigen macht, en — ten val — voerde. En zij allen, onder den toorn van den Heer der Heerscharen, van hun trotsche hoogte neer werden gestort in den afgrond der verdoemenis, gevloekt en vermaliedijd door de engelen des Hemels en de kinderen der menschen.

En lijk hij zijn eigen ineenstorting had voorzien in zijn eersten droom, in de schaduw van den verschrikkelijken Nabuchodonosor, — zijn eigen povere parodie van Daniëls geweldigen parabel, — zoo zag hij zich weer : de paljas van een gevallen engel, neergesmaakt in den poel der vergetelheid.

De vergetelheid ? 't Ware 't genadigste wat we hem wenschen kunnen...

Moest Renkin Eerste Minister worden...

Moest Renkin Eerste Minister worden, hij deed zeker, en eerst en vooral, de Broqueville gevangen zetten. En na die daad van Haversche rechtvaardigheid — de nog altijd voortgezette tweekamp van toenmaals ware op die wijze ineens beslecht — zou hij Neuray benoemen tot Minister der versmolten departementen voor Landsverdediging en Buitenlandsche Aangelegenheden.

Dan zou hij zijn kleermaker doen komen, van Parijs natuurlijk, en een uniform bestellen in blauw laken, met groote gebloemde epauletten en blinkende knopen, en een zwart-vernisten bolhoed — een omgekeerde bloempotje met een opgekrulden rand — met veel wuivende pluimen, die openvallen lijk een struik veie varens.

En 's anderdaags zou over heel het land de garde-civiek gemobiliseerd zijn. T' allenkante zouden vlammende proclamatie's aangeplakt worden: groote plakATEN met breede driekleurige boorden, onderteekend : « Jules Renkin, Eerste Minister, Generallissiem van de Garde-Civiek ».

Want waren de tijden er niet rijp toe toen Delacroix hem in 1920 de lenden brak en uit zijn ministerie schopte omdat hij 't keurkorps der burgerwacht weer wilde oproepen — thans zou zijn grootsche plan in vervulling gaan.

Want thans was HIJ de Eerste Minister. 't Was de bekrooning van zijn schitterende loopbaan.

Gedurende veertien jaar toch was hij Minister van Spoorwegen, van Rechtswezen, van Koloniën, van Binnenlandsche Aangelegenheden, en wie weet wat nog al : Renkin verwisselde zoo gemakkelijk van departement als van opinie.

En 't veranderen van opinie is hem nooit zwaar gevallen. Vijf-en-twintig jaar geleden in de Kamers gekomen, in de Kamers gekropen op den rug der democraten, en dank zij zijn flirt met Pastoor Daens, is hij thans de Sterke Man van de reactie : van de brusselsche financiers die met de almacht van hun goud het volk willen klein houden. Na onderweg, in 1919, eens naar den grond te hebben getast bij de opkomende Nationalisten : een heelen tijd schepte Fernand Neuray al zijn welbehagen in hem. Maar daar vond hij niet genoeg diepgang, niet genoeg toekomst; het oude kader der conservateurs leek hem steviger, zekerder om zijn eigen politiek voort te bedrijven. Hij werd « de Sterke Man »...

En nu hij Eerste Minister was — de eindelijke betrachting van zijn heele leven — moest hij in zijn sterke hand een machtig wapen hebben, om alle pogingen tot vrijmaking van 't volk te breidelen en te verijdelen. Hij mobiliseerde zijn garde-civiek, België's vooroorlogsch buiken- en bultenleger van pinten- en pottenzuipers, dat in '14 zoo heldhaftig is opgetreden.

En zijn eerste groote daad zou zijn België te zuiveren van alle bewuste Vlamingen, die hij bij de Broqueville in 't droog zou brengen. Zelfs Pater Rutten zou 't niet ontspringen : al ware 't moeilijk uit te maken of hij dien als bewuste Vlaming of als een — o destijds... — verwaande

opstandeling tegen 't Renkiniaansch gezag zou gevangen zetten.

Eens klaar met dat zuiveringsproces, en gedekt dus in den rug van zijn leger, zou hij Holland 'n ultimatum sturen, en met de drie torpedojagers van de belgische vloot en de twee overzetbooten van Sint Anneke de Schelde oversteken, Zeeland binnenvallen, en, natuurlijk, veroveren. Neuray zou intusschen met een keurkorps bereden jagers — van die garde-civieken waarbij Van Remoortel in 't gelid stond... in 't gelid reed — Hollandsch Limburg ingepalmd hebben : een kleine strategische operatie waarbij maar één Onbekende Soldaat zou sneuvelen : de vrijwilliger Louis Piérard.

Na Holland totaal te hebben verslagen, Amsterdam en Den Haag te hebben bezet, en Koningin Wilhelmina te hebben gedwongen alle avonden zijn schoenriemen te ontbinden, en een verdrag te onderteekenen waarbij Holland een schuld erkent van 300 milliard gulden, loopende over 42 jaar, — zou hij Rijnland aanhechten, en 't Mein- en 't Roergebied.

En toen zou hij 'n reisje ondernemen naar Parijs, en alles, alles Frankrijk, 't Groote Vaderland aanbieden. En Frankrijk zou aannemen, dankbaar, met een hoofschen groet...

Dan zou hij verzoeken ook zijn eigen genie het fransche Vaderland te mogen wijden : generallissiem...

Maar dan zou hij met één schop in de lenden buitengetrapt worden; met al zijn genie, en met heel zijn aperij van garde-civiek, en garde-civieken...

Zelfs Frankrijk duldt geen Renkins.

M. DELACROIX

Moest Delacroix Eerste Minister geweest zijn...

— Maar dat is hij immers geweest, twee volle jaar bijna!

— Zoo leeren de ketters, maar zij dolen. Omdat hij ettelijke malen een Ministerraad heeft voorgezeten en ettelijke malen een officiëel banket, daarom is Delacroix nog geen Eerste Minister geweest! Daar had hij hoogstens den schijn van, het uiterlijk vertoon; maar uitwendige tekenen zijn nog geen volle sacramenten...

In werkelijkheid is Delacroix nooit Eerste Minister geweest...

Zoo hij Eerste Minister geweest was, de leider van een wezenlijke regeering, hij had in de eerste plaats geregeerd! Hij ware aan 't bewind geweest, aan de leiding, en niet onder de volgelingen, onder de meelopers, de te-laat-komers!

Zie, ware hij Eerste Minister geweest, hij had b. v. de oud-strijders een begiftiging kunnen toekennen...

— Maar dat heeft hij gedaan! Zie maar de wet van 25 Oogst 1920...

— Dat hebben de oud-strijders zelf gedaan! De wet is de vrucht van dien beroerden Juli-dag: toen 't Parlement overrompeld werd, de oud-strijders zetelden als ministers, en hun wil opleien aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers!

Wat Delacroix had kunnen voorkomen ware hij Eerste Minister geweest. Ware hij ingegaan op de voorafgaandelijke voorstellen, waarschuwingen, voorzeggingen zelfs die hem niet gespaard gebleven zijn. De Vossen hadden het voorzien en voorzeid : aan hem-zelve voorzeid toen ook zij nog meenden dat Delacroix Eerste Minister was. Herinnert hij zich nog 30 Januari ?

Ware Delacroix Eerste Minister geweest, hij had b. v. de veiligheid en de onafhankelijkheid en de toekomst van ons land kunnen verzekeren, door een militair verbond te sluiten met de edele natie die ons altijd zoo trouw en belangloos heeft ter zijde gestaan, — daarvoor getuigt Vlaanderen en België's heele geschiedenis, — met de ééne, eeuwige bondgenoot : met Frankrijk.

— Maar hij heeft toch 'n Militair Verbond afgesloten ! En...

— Dat hebben anderen in zijnen naam gedaan ! Janson is ons gaan verhandelen naar Parijs. En Delacroix zag 't gevaar. Was zich wel bewust van de donkere dreigementen uit het Zuiden. WIST dat een militair Verbond, met zijn opvolgentlijke aanvullingen — wees gerust: die komen ! — eerst een economische overeenkomst, dan een politiek verdrag, België MOETEN onder den hiel brengen van Frankrijk.

En Delacroix, die een eerlijk mensch gebleven is, al is hij een der meest-geziene advokaten van de Brusselsche balie, Delacroix zou België niet laten verhandelen hebben, ware hij een Man, ware hij Eerste Minister geweest.

Weet ge hoe hij meegegaan is naar Frankfort, de operetten-expeditie ?

« Frankforter... Frankforter worstjes... goeie versche worstjes... vei en vet... ongezouten worstjes... » riep door de Wetstraat te Brussel een verleidelijke leunder, maarschalk Foch, in parade-uniform. En minister Millerand stootte 't karretje voort, waar de aantrekkelijke waar, de Frankforter worstjes — in heele heuveltjes — opgestapeld lagen, en waar Minister Delacroix één van in zijn handen kreeg. Geweldig, gulzig beet hij toe...

Het smolt in zijn mond als zuiver zeem.

En hij slierde 't klontje vettigheid met 't topken van zijn tong langzaam langs zijn wak gehemelte, hield het een stondeke hangen, smekte met zijn natte lippen, en look zijn oogen om ten volle te genieten van het zoete zwelgen...

Terwijl hadden Foch en Millerand hem in het straatje zonder einde geleid, en kon hij niet anders meer dan meegaan met de operetten-expeditie... Ware hij een Man geweest...

* * *

Met den herfst van 't jaar O. H. 1920 werd hij ter welverdiende ruste geleid. Sinds den zooveelsten November 1918, toen hij « zijn » eerste regering samenstelde, sliep hij geen enkelen nacht. Maar thans slaapt hij weer den zoeten slaap der rechtvaardigen: die nooit geen Eerste Minister waren.

Hij was een zeer gezaghebbend man, vóór dien zooveelsten November 1918...

M. HYMANS

— Wat willen de heeren? Een brokje Rijnland, zeer verfrisschend voor patriotische magen; of een mooi flink stuk « Limbourg cédé », opperste vreugde voor soldaten uit de papieren loopgrachten; of een glasje water uit de Wielingen, appetijtelijk voor zoetwatermatrozen?

Daar is een tijd geweest dat deze magere, sombere kellner uit onze politieke herberg dit alles mocht aanbieden. Nu is hij teruggekropen in het gezelschap van de verouderde politiciers die in het Hotel van den Volkenbond hun resoluties stemmen. Hij wordt raar in het Parlement; de kleine Devèze heeft hem van zijn troontje gestooten. Hymans die in België gedeclasseerd werd zoekt troost in een paar formules over Europa.

Hymans, net zoo goed als Woeste, behoort tot het verleden. Daar is geen sympathie voor den eleganten man, afgemagerd door de ambitie, met zijn zenuwachtig krampen van de vingers, met zijne misprijzende welsprekendheid. Zijn aristocratische leelijkheid was lang een symbool en een glorie voor zijn partij: de oogen overwelfd met zware wenkbrauwen, de snor snijdend over de aschkleur van het gelaat, de krop die zwelt en zakt in de opening van den wijd uitstaanden halsboord.

Nooit heeft die politieker van de oude school open spel gespeeld. Te Havere heeft hij zich zelf

opgedrongen en onmiddellijk na den oorlog sloeg hij onze buitenlandsche betrekkingen in de war. Wat hij met Holland deed is geweten : terwijl hij in de Kamer hooghartige verklaringen aflegde werden de opruiende papierkens van de snotganzen der annexionisten in zijn departement opgesteld; hij laveerde tusschen de franschdolheid van zijn partijmannen en tusschen de eischen van de regeering.

Men heeft hem hartelijk versakkerd toen hij minister was : hij verbrodde de boel, als afgezant van België bij de Vredesconferentie. Hij was zoo gewoon te orakelen in zijn doctrinaire clubje dat hij meende Lloyd George en Clémenceau te samen in éénen broekzak te steken. En die hooge heeren hebben hem behandeld als een onbeschaamden kwajongen.

En toen kwam de Poolsche kwestie.

O, die verontwaardiging van onze nationale kikvorschen die munitie verwarren met vaderlandsliefde! Wat een heerlijke gelegenheid om een ander te laten vechten. Kwam de munitie niet van Frankrijk, van de heerlijke zuster die haar negers tot gezelschap had gegeven aan onze jongens te Francfort.

De munitie bleef liggen en Hymans ging heen.

Zijn vrienden zeggen dat dit heengaan de mooiste daad was van gansch zijn leven. Inderdaad, het was eigenlijk het eenige goed dat hij verrichtte.

Geen politieke dood werd sneller vergeten. Wie spreekt nog van den kellner der heimelijke annexatie-broeders? Nu zit Hymans weer in de

rei van zijn partij-broeders, met een bitteren trek om den mond, de wenkbrauwen zwaarder dan ooit over de ingevallen oogen, de blik misprijzender dan te voren. En rondom hem zitten Buyl en Mechelynck, Van Hoegaerden en Lemonnier, de oude garde van de reactie, de vele kandidaten voor een ministerzeteltje, elkaar benijdend, elkaar bestokkend, akkoord slechts om mee te huilen met het aangeschoten franskiljonisme.

Zooals Woeste heeft Hymans gearbeid in een tijd die vervlogen is; zijn bladzijde is omgekeerd. Woeste zoekt troost in de herinnering aan Malou, Hymans denkt aan Frère-Orban. Deze beide onverzoenlijke tegenstrevers ontmoeten elkaar in hun droomen.

— Kellner! uw herberg is ledig. Rijnland zal wel Rijnland blijven; Limburg behoort u alleen op de landkaart van Léonce, den dikken herkauwer van politieke schandaaltjes, en de Wielingen... vraagt dat maar even aan Carton de Wiart.

MAX

De man van het groot verdriet

Een korte naam, die heel wat herinneringen opwekt, al naar gelang men denkt aan « Lange Max », die van uit Moerhoek Duinkerken beschoot of aan een vulgairen trekhond, want onder het hondenras is deze naam zeer verspreid.

We willen er dan ook geen beteekenis aanhechten van heldhaftigen, oorlogszuchtigen of trekhondachtigen zin; wij noemen hem Max tout-court.

En die Max is de man van het groot verdriet.

Zooals hij daar zit in de Kamer, braafjes luis-terend naar alle redenaars, alsof hij van ieder onder hen nog wat kon leeren, met de hand zijn baardje gladstrijkend en soms eens rondspeurend met een paar oogen, die wij, met alle inachtneming der formaliteiten, bij die van een volwassen kabeljauw mogen vergelijken, — zooals hij daar zit, zeggen wij, geeft hij den indruk niet van dit groote verdriet.

En nochtans, niemand min dan hijzelf heeft het gezegd : het grootste verdriet van zijn leven is dat hij steeds jonggezel gebleven is.

Dit is hartverscheurend, vooral als het gezegd wordt in het Parlement. Met die speciale logiek die in België wordt in eere gehouden, heeft Max dan ook onmiddellijk zijn bijzondere bevoegdheid laten gelden waar het de kwestie van het vrouwvolk aangaat. Begrijp wel : het feminisme.

Zooals de menschen zonder kinderen, Segers en C°, vooral de vrijheid van den huisvader verdedigen, zoo verdedigt Max, de ongehuwde, de eeuwig-treurige jonggezel, het kiesrecht van de vrouw.

Is het naïefheid, onwetendheid of een simpele vergissing? Nooit zal het hart van Max zijn geheim laten ontsnappen.

Maar daar ligt, zoo mogelijk, nog een grooter verdriet in het leven van Max.

Hij is niet alleen ontroostbare jonggezel. Hij is ook en bovenal burgemeester van Brussel. Simpele menschen denken dat dit hoofdzakelijk bestaat in het voorzitten van banketten, déjeûners en lunchen, in het uitreiken van zilveren medailles aan jubilarissen en in het uitspreken van vaderlandsche redevoeringen. Dit is waar, maar dit is niet alles. Want Brussel is de stad van het nationaal verdriet en Max is de nationale lijkbidder.

Het schijnt dat er een oorlog is geweest waarin bijna, slechts bijna, veertig duizend jonge mannen van ons land ingebleven zijn. De stad Brussel en vooral de gemeenteraad van Brussel, en in dien gemeenteraad de heer Max, heeft een vreeselijk verdriet daarover gevoeld. Bij zooverre dat in dien gemeenteraad, zonder het minste menschelijk opzicht, geroepen werd : « Wij dragen nog steeds den rouw van onze dooden ». Bedenk maar eens, zoo'n hevig verdriet twee jaar na den oorlog, als zoovele weduwen reeds hertrouwd en zoovele kinderen reeds vergeten waren.

En onmiddellijk werd deze rouw in tastbare bewijzen omgezet : tot ondersteuning van kaberdieskens, makelaars in patat-frites en andere zeer

eerbiedwaardige klassen van personen nam de heer Max het initiatief van een grooten carnaval, waaruit het nationaal verdriet van de hoofdstad en het speciaal verdriet van den heer Max meer duidelijk zou blijken. Zoo werd, gedurende meerdere dagen, de rouw voor onze helden gedragen door halfvolwassenen die hun snotneus onder een mombakkes wegstaken, vaderlandsche maatschappijen met harmonica's, en een zeker aantal individu's die hun bedroefd gezicht een bijzondere uitdrukking hadden bijgezet door het dragen van een kartonnen varkenskop.

Max, wees getroost. De jaren van bloei zijn weliswaar voorbij, maar misschien wel is er nog een kiesfeeks te vinden die uw hart naar waarde vermag te schatten. En wat het nationaal verdriet aangaat, daarvoor zorgen de kinema's en de tingueltangels van uw goede stad Brussel.

Braun d'Oordeghem, Bürgermeister

Deze zoetsappige Junker heeft zijn onsterfelijken naam verbonden met een klein Vlaamsch dorp. Zijn naam zal in de eeuwigheid gezegend wezen.

En de kindskinderen van onze kinderen zullen het aan de nakomende geslachten voortvertellen hoe Braun deze onsterfelijkheid te danken heeft aan honderd-duizend sigaren.

Daar zal niemand meer gevonden worden om te verhalen hoe zijn vader van over den Rijn kwam, met een « Deutsche Grammatik » onder den arm; maar iedereen zal de wonderbare geschiedenis kennen van de sigaren.

« Daar was eens een tijd, zal men vertellen in de schemeruurtjes, dat de stambroeders van Braun op Gent afzakten. Zij hadden een paar duizend burgers om 't leven gebracht en spijs den weerstand van de garde-civiek waren zij Brussel voorbijgetrokken. Generaal von Böhn riep Braun en zegde hem, al knipoogend : « Vriend uit de Heimat, wij kennen elkaar. Ik weet dat uw garde-civiek, onder bevel van die ouwe vijgemat Ligy, ons zoo heel veel kwaad niet zal doen. Wij moeten verder, want de Franschen zijn bezig ons in te peperen aan de Marne. Maar als aandenken zult gij, Bürgermeister Braun, ons eenige versnapering aanbieden op de kosten van de

goede stad Gent. Breng mij onder meer honderd duizend sigaren. Braun, au revoir et merci. »

En Braun reed met een auto naar Oordeghem en de Duitschers trokken voort, een sigaar in den bek ter eere van den stambroeder uit de Heimat.

Kijk nu maar effentjes naar dat gezicht van zeem en suiker; zijn bloed is nog Duitsch, want bloed verandert maar na het zevende geslacht, aldus leert ons de Bijbel. Hij verdedigt de culture française en zijn bloedeigen broeders hebben de Kathedraal van Reims afgeschoten. Hij is burge-meester van de stad van Artevelde...

Wat is het mysterie van het Braunsche bloed ? Zijn broeder is katholiek senator; hij is een man van de loge. Waarschijnlijk heeft een vooruitziende vader aldus geredeneerd : « Daar zijn op dit oogenblik twee partijen in België : onze Thomas gaat in de eene, en Emielke gaat in de andere; een van beide ligt boven en kan den andere helpen. »

Ik bewonder dit vooruitzicht; bij Aaron, Jacob en Melchisedech, daaruit spreekt het ras.

En nu Braun, Emiel, onherroepelijk is verwezen naar het lokaal der politieke ongeneesbaren, nu zelf geen Belgisch nationalist van Duitschen oorsprong als de « Bürgermeister », het vermag de democratie om te koopen met honderd duizend sigaren, spreekt men ervan dat hij baron zou worden.

Baron zooals Coppée. En op zijn wapens zal de spreuk prijken van Luther : « Wer nicht liebt Weib, Wein und Gesang, der bleibt ein Narr sein Leben lang », daarrond het eikenloof, sym-

bool van het « Heil dir im Siegerkranz » en middenin het wapen (gueule de bois sur bleu de Prusse), de reusachtige sigaar, zinnebeeld van de honderd-duizend, met op het bandje « Oordeghem ».

En als hij dan eens begraven wordt, want helaas, ook een germaan sterft eens, zal de garde-civiek van Gent in parademarsch defileeren bij 't rooken van een sigaar, merk « Oordeghem », de muziek zal spelen « In der Heimat, da gib't ein Wiederseh'n », Anseele zal den treurdans uitvoeren met zijn sjerp van Unterbürgermeister van tijdens de bezetting, en terwijl de « Groote Bertha » 21 schoten lost op de vervlaamschte Universiteit van Gent, zal men een zerk onthullen met het opschrift :

Wil Braun zijn asch bewaren.

Zijn Heimat lag over den Rijn,

« Wo man liebt Weib, Gesang und Wein ».

Hij was mild in sigaren.

Hij was van 't ras van Broeder Strauss :

Hij kwam « herein », hij ging « heraus »,

't Laatste exemplaar is thans verdwenen.

't Walhalla heeft den geest, en Gent de schenen.

Fulgence MASSON

In deze eeregalerij van « Het Politieke Poesjenellenspel » worden dus de beroemden onder de beroemden, ter eeuwige gedachtenis en ter beleving van de komende geslachten, belichaamd door de gewilligste onder de teekenaars, die ze konterfeiten en uitbeelden naar hun eigen aanschijn en gelijkenis, en bezield door de getrouwste onder de geschiedschrijvers...

Maar onder al die beroemdheden uit onze hedendaagsche geschiedenis-van-België, is wel geen zoo kleurloos, zoo karakterloos, zoo zonder eigen leven als Fulgence Masson, volksvertegenwoordiger voor Bergen, en gewezen Minister voor Oorlog... pardon : voor Landsverdediging. Dien we nochtans in ons « Poesjenellenspel » moeten opnemen, omdat hij de eerste was van 't komieke trio onzer na-oorlogsche Ministers voor Landsverdediging : het kluchtige driemanschap Masson-Janson-Devèze, die opvolgentlijk de eene de andere uit den zadel hebben gelicht om mekaars plaats te kunnen innemen. Hun goede vriend Buyl poogde zelfs ook den laatsten uit den zadel te lichten, om 't komieke trio tot een ernstig kwatuor te vervormen. Dan zou de historie aan onze kinderen en de kinderen onzer kinderen geleerd hebben dat ze in 't beruchte liberale driemanschap van gewezen Ministers voor Landsverdediging met vier geweest zijn : Masson de kleurlooze, Janson de roekelooze,

Devèze de rustelooze, en Buyl de belanglooze, Maar dan heeft Buyl, de belanglooze, ingezien dat zijn aangeboren bekwaamheden hem niet alleen voor de Landsverdediging hadden voorbestemd, en dat zijn belangen in de verwoeste gewesten lagen. Doch dat is voor een volgend schuifje van ons « Poesjenellenspel »...

Masson was ondertusschen de eerste geworden van 't beroemde driemanschap waar ze hadden moeten gevierd zijn. Dat had hij de Duitschers te danken. Want toen 't eerste Union-Sacrée-Ministerie werd samengesteld, te Lophem, onmiddellijk na den wapenstilstand, werd het plaatsje van Minister voor Landsverdediging... pardon : voor Oorlog, dan was 't nog « Minister voor Oorlog » voorbehouden voor Fulgence Masson, omdat de Duitschers hem gevangen hadden gezet en naar Duitschland ontvoerd.

Had hij ook, zooals Braun, te-goede sigaren geleverd aan de Duitsche legers? Of had hij, zooals Max, te-vlammende proclamaties tegen de muren van zijn goede stede aangeplakt? Den gemeenen man is 't niet bekend : Masson's balingschap heeft den spiegel van ons openbaar leven onberoerd gelaten; en die episode uit zijn bestaan moet al even kleurloos zijn als de heele mensch.

Voor 't Union-Sacrée-Ministerie van Lophem was 't in alle geval genoegzaam om hem een postje voor te behouden in zijn schoot. En dat resultaat zal ook voor Masson wel genoegzaam geweest zijn.

Maar « duren is eene schoone stad ». Het bleek aldra dat — al werd het genoegzaam bevon-

den om Minister te « worden » — het niet genoegzaam is om Minister te « zijn », wat gevang in Duitschland te hebben uitgedaan. Masson, de kleur- en karakterlooze, bleek niet opgewassen voor zijn taak. Hij liet de militairen uit zijn bureelen 't hooge woord over heel zijn bedrijf, en ze stuwden zijn zaakjes zoo in de war — lijk alleen militairen dat kunnen! — dat Fulgence er geen dag meer door zag. De oud-strijders, die opgekomen waren voor de vervulling der beloften van de Haversche regeering, en voor een rechtmatige vergoeding, trachtte hij met een kluitje in 't riet te sturen. Ter hunner intentie stelde hij zijn Commissie in voor 't « Herstel der Haardstede » : waarmee hij hen een schijn van voldoening schonk, en als lastige kinderen, meende stil te leggen en te paaien. Maar zijn instelling werd op waardige wijze onthaald! Alle oud-strijders-vereeningingen spraken zich uit tegen de Commissie, die *De V. O. S.* de « Commissie Masson » doopte, — een naam die haar is bijgebleven. 't Zal wel 't eenigste zijn, van alles waar Masson de hand heeft aan geleid, dat is « bijgebleven », 't eenigste waar zijn naam aan gehecht werd. En dat dankt hij nog *De V. O. S.*

JANSON

Kent ge de legende « van den roekeloozen tooverleerling? » Lijk ze nog leeft op oude boerenhofstêen, waar de wilde jacht der heksen rondom rijdt bij winterstormen die donderen en bliksemen uit 't Noorden?

Als grootje stamelt « van onmogelijken donder uit den hemel bij dien noorderwind; en van weerlichten uit de hel... » Als 't de ongetrouwde meisjes teekent met een kruis op 't voorhoofd, en de mannen die « naar de beesten » moeten in den stal, met wijwater besprenkelt en al bevende bezweert toch geen blik omhoog te wagen.

Want de zeven ongeschonden heksenmeisjes die Satan moeten ter wille zijn op het dolle duivelsfeest, rijden bliksemend-naakt door den nacht, op blanke jonge bokken. En ze gieren door den storm al hun bronst en onbeteugelde begeerlijkheid naar Satan's vleeschelijk aanwezig-zijn.

Maar wee de mannen die hun oogen weiden aan de wilde jacht. Ze worden oogenblikkelijk blind geslagen; of mede ontvoerd, en tot den dienst gedoemd van ouwe heksen, in krochten en spelonken. En van velen wordt verteld hoe ze jammerlijk aan hun einde kwamen.

Doch geen sage is zoo bekend als « de roekelooze tooverleerling ».

Na jaren dienstbaarheid bij een alvermogende heks, was hij haar trouw en duurzaam geworden.

En ze had hem eigenhandig een wonderlijk kleed geweven, waar al de starren in verwerkt

waren. En een halve sikkel der stijgende maan; en een lichtende zon, staande in een stralenkrans.

Doch ze had hem niet willen inwijden, en hij was de verboden spreuken der kabaal gaan afluisteren, waarbij ze de levende wezens en de levenslooze dingen kon bezweren. En menige spreuk had hij zich diep in 't geheugen geprent.

En een dag dat hij gansch alleen was in de donkere spelonk, wou hij zijn macht meten op de dingen rondom hem.

Hij kleeedde zich in zijn zon-en-maan-en-starrenkleed, en sprak de woorden der kabaal waarbij de heks elken morgen de bezems bezwoer die onder haar bevel stonden : die heel alleen en zelfbewogen, hare krocht kwamen schoonvegen.

En de bezems kwamen in beweging, mikten één oogenblik, en begonnen driftig met hun aangewezen werk...

Als een godheid voelde zich de tooverleerling! Kon hij niet bevelen thans aan levenslooze dingen?...

Reeds was hun taak volbracht. Doch... God! en Satan! wist hij ook de woorden om ze stil te leggen? Hun beweging werd zoo wild, en ongemeten...

Welke waren dan die woorden?... Och, hij wist ze niet!... En de bezems werden ongedurig.

Daar stiet zijn hand op zijn zwaard... Hij zou ze te keer gaan...

Doch de bezem dien hij meende dood te doen, sprong als ontdaan van zijn evenwicht naar boven, ranselde hem in zijn gelaat, kwam hem knokkelen in zijn lenden... Hulp! Hulp!...

Toen zijn meesteres hulp kon brengen, en met

één woord de bezems stil lei, hadden ze hem al zijn bloed uit zijn lichaam gegeeseld.

Zoo luidt de legende van den roekeloozen tooverleerling die in zijn overmoed krachten ontketende waarover hij de Meester niet was.

Ministers — al zijn ze vervuld van kabaal- en machtspreuken — blijken nog zoo dikwijls onmondige tooverleerlingen te zijn.

En al droeg Janson 't schitterend starrenkleed van Minister voor de Landsverdediging, met de uitwendige teekenen van zijn waardigheid : machtige epauletten en een snijdend... houten zwaard, hij was maar een roekelooze tooverleerling.

Die de bezems ontketende, de bezems die al zoo langen tijd in de hoeken stonden... Wier tartende politiek tegenover de oud-strijders hunne woede aan 't werken bracht : dat ze naar Brussel kwamen en 't Parlement overrompelden.

En die thans nog met zijn onbedachte machtspreuken de bezems kon ontketenen, de bezems die weer in de hoeken staan. Die zich laat huldigen, op de hoogeschool te Rijssel, als de maker van het Militair Verbond met Frankrijk; en daarbij woorden spreekt, die hij tooverspreuken waant, die de dingen van de wereld aan zijn wensch en wil moeten onderwerpen, maar die alleen de krachten kunnen ontketenen waarover hij de Meester niet is.

De roekelooze! Een maker van een Militair Verbond kan de wildste krachten loslaten; doch wie zal ze weer binden en beteugelen?

Wie, Meneer Janson?... Bedenk de legende van den Roekeloozen Tooverleerling!

Minister DEVÈZE

De geschiedenis van Devèze's ministerschap klimt op tot 1830.

— Tot 1830? Hoe oud is hij dan wel?

— Negen-en-dertig jaar. Hij werd geboren in 1881.

— En hij werd Minister...

— Omdat in 1830 zijn grootvader, die officier was in het fransche leger dat hier den Hollander is komen bevechten, na den zegepraal zijn grootmoeder ontmoette, en de stamvader werd van een heel geslacht franco-belgische officieren die, in laatsten aanleg, onzen huidigen Devèze het aanzijn gaven. Devèze's vaderen, en de vaderen zijner vaderen waren allen officieren, en hij-zelf is officier geweest bij het zwaar geschut : hij heeft den heelen oorlog onze kanonboeren... zien vechten.

Is het ten andere niet billijk dat de laatste telg van een geslacht dat sinds onheuglijke tijden op staatskosten leeft, ook officier blijft onder den oorlog?

Maar hoe billijk dat den gemeenen man ook moge lijken, Devèze vond het zoo buitengewoon dat hij er een eersten titel in zag om aanspraak te maken op de hoogste belooning : een Minister-portefeuille.

En toen Carton de Wiart, die over de zaligmakende portefeuille beschikte, nog aarzelde, beriep hij zich op de heldendaden van zijn groot-

vader, die in 1830 zijn grootmoeder had ontmoet en... gehuwd, en die een franschman was. 't Eerste franco-belgisch militair verbond werd door 't geslacht der Devèze's in 1830 al gesloten. — Dat gaf de doorslag. Carton de Wiart verklaarde zich bereid het franco-belgische ministerie voor Landsverdediging ('t Ministerie met den belgischen Minister voor de Landsverdediging van Frankrijk) den laatsten telg van dat edel franco-belgisch geslacht toe te vertrouwen.

Toen kwam echter tegenkating. Van de liberale collega's van Devèze, die hem niet vertrouwden. Hij is zoo onbezonnen, onbedacht : vóór hij begint te denken, heeft hij al zeven maal gesproken. Maar een zijner... goeie vrienden overtuigde de heele linkerzijde, met deze profetie : « Laat hem minister worden. Eerstens zal hij er zoo gelukkig om zijn. En dan, 't is nog 't beste middel om hem voor goed ten onder te brengen : als hij maar enkele maanden minister kan blijven zal 't heele land inzien wat hij werkelijk maar waard is... »

En dat gaf hier de doorslag. Devèze werd minister. En hij doet zijn uiterste best — gewis uit dankbaarheid — om zijn goeie vriend 't genoeg te gunnen binnen den kortst mogelijken tijd zijn profetie te zien vervuld worden.

Na zijn plechtige eed-aflegging in de handen van den Koning, was zijn eerste daad zijn uniform weer aan te schieten, en naar Parijs te gaan trouwen. Dat herstelt het evenwicht : zijn grootvader was wel naar Brussel komen trouwen. Thans heeft Frankrijk ons niets meer te benijden : het belgo-fransch huwelijk weegt op tegen

't franco-belgisch; en de telgen die de franco-belgische Devèze uit zijn belgo-fransche verzaming het aanzijn zal geven zullen om de beurt belgo-fransche en franco-belgische officieren zijn: lijk hun vader was en de vaderen hunner vaderen waren. Wij zeggen het aanzijn « zal » geven. Dat is mogelijks stout gesproken... maar we hopen dat Devèze daar met alle wettelijke middelen zal voor ijveren. België en Frankrijk en 't militair verbond ten bate...

Devèze's tweede daad was — nog een glorie-rijke expeditie — zijn reis naar Londen. Waar hij, onverwacht en ongevraagd, zijn woordje wou gaan meespreken bij de « Vredesconferentie ». Maar waar Lloyd George hem maar om één inlichting verzocht : hoelang zijn kaartje « gaan en keeren » geldig was... Met de volgende boot werd Devèze teruggestuurd. Gelukkig nog dat de Ministerraad hem ditmaal niet had toegestaan zijn vrouw mee te nemen — de nuttelooze reiskosten waren weer dubbel.

En zoo beijvert Minister Devèze zich voort om de profetie van zijn goeien vriend te laten in vervulling gaan. Maar wanneer Devèze geen minister meer is, wie zal dan voor officiëele lollekens zorgen ?

Adolphe Buyl, Député de l'Yser

'k Heb me reeds dikwijls afgevraagd wat we zullen aanvragen als hij zal gestorven zijn.... Want eens toch komt ook die ramp over België.

Maar hoe zal het óns dan vergaan? Is er één journalist voor wien een belgisch parlement alleen maar denkbaar is zonder Buyl?

Voor wat mij betreft, berekend à 5 centiemmen per zegel, slecht betaald is voor zoo verdienstelijk gen en kanteekeningen en pennekrabbels en dergelijke dagelijksche praatjes, aan Meneer Buyl een fortuintje verdiend. — En elkendeen zal het met mij eens zijn om te erkennen dat 5 centiem per regel, slechts betaald is voor zoo verdienstelijk proza.

Meneer Buyl is me daar dan ook ongetwijfeld zeer dankbaar voor. En ik kan vergeven en vergeten...

Buyl (Adolphe) werd geboren te Cherscamp. Na zeer schitterende studiën (nog altijd, al is 't zoo lang geleden, schittert er zijn schedel van : met den hellen glans van een volle maan) verwierf hij zijn diploma van onderwijzer. Tot onderwijzer voelde hij zich echter niet geroepen. En na luttel tijd liet hij zich pensionneeren « wegens zijn kapotte stem ». Dat was zijn eerste stap op den weg der welvaart : 't pensioen namelijk, niet de kapotte stem... En toch, die bracht hem weldra in de Kamer, — de wegen van de

politiek zijn wonderlijk — waar hij tot hertoe zeventien duizend achthonderd negen-en-veertig « redevoeringen » heeft uitgesproken, waarbij de Kamer telkens daverde op haar grondvesten, — zoo luid ging het — maar die hij allemaal had kunnen beginnen met de toespraak : « Zeer geëerde afwezigen... »

Want, nooit werd Buyl's talent, nooit werden zijn vele begaafdheden in de Kamer gewaardeerd. 't Was genoeg dat hij rechtstond en een « redevoering » aankondigde, om alle banken te doen leegloopen. Doch de zeven deurwaarders die elk om de beurt binnen de Kamer van dienst zijn, waren immer zijn zeer gewillige aanhoorders...

Maar die konden hem toch bij de vele wisselingen van ministeries die hij reeds... bijwoonde van verre, aan geen portefeuille helpen ! Al zou hij zoo'n voortreffelijk minister geweest zijn... Vóór 1914 was hij de specialist in onderwijskwesities. Als onderwijzer had hij immers ondervinding genoeg... en zelfs 'n kapotte stem opgedaan.

Toen kwam de oorlog. En Buyl richtte te Brussel een spiondienst in. Naar het schijnt zou hij wel negen verslagen over troepenbewegingen van Duitschers over de grenzen hebben... doen smokkelen. Dat was meer dan voldoende om hem — voor hemzelve, ten minste — als *de* specialist voor 't Ministerie van Oorlog te doen aanwijzen. Ook is hij zeer verontwaardigd geweest Masson-Janson-Devèze voor dat postje te zien voorgaan.

Maar gedane zaken hebben geen keer. Kon hij voor geen ander departement in aanmerking komen : *de* specialist zijn ? Daar herinnerde hij zich dat hij volksvertegenwoordiger was voor

Oostende-Veurne-Diksmuide : Député de l'Yser !
En hij werd specialist in Verwoeste Gewesten.
Hij werd Geteisterde...

En sinds kwijt hij zeer gewetensvol de plichten van zijn Staat. Van tijd tot tijd zakt hij eens af naar « zijn arrondissement » en laat hij zich als voorzitter of eere-voorzitter aanstellen van een of andere Bond van Geteisterden. Bij welke gelegenheden hij zijn kapotte stem laat daveren over de puinen van Diksmuide of Nieuwpoort, en predikt over schamele armoede en verlaten have en erf, en doolaards door de wijde wereld. De keeren dat het zijn kapotte stem hem toelaat beurelt en moorelt hij over opstand en oproer, en oprukken naar Brussel, over durf en daad en dood, over stroomen roode bloed...

Dan keert hij met den trein van zooveel-zooveel naar Elsene weer, en vervult er 's anderdaags zeer getrouw zijn ambt van schepene van den burgerlijken stand. En alle jonge paartjes, die hij in den naam der wet vergunning schenkt saam te gaan gelukkig zijn, spreekt hij bij die plechtigheid gestreng doch vaderlijk toe. Vermanend : dat ze nooit vergeten in hun dagen van geluk, dat het een diep-ongelukkige Geteisterde was die ze bond met de wettelijke banden, wien ze al hun geluk verschuldigd zijn. « Souvenez-vous », besluit hij dan zijn rede, in 't fransch, natuurlijk, « souvenez-vous, que c'est le Député de l'Yser qui vous a mariés ! »

Dàt doet Buyl voor de verwoeste gewesten ! En zeggen dat na zulke daden Nieuwpoort en Diksmuide nog niet heropgebouwd zijn !

Louis PIÉRARD

De Onbekende Soldaat

Eèn onzer jongste volksvertegenwoordigers. 'n Paar jaar ouder maar als Van Hoeck en Borginon, de benjamins der Kamer, die allebei ook den oorlog meemaakten.

« Ook » zeggen we. Want aan al wie zou beweren dat HIJ den oorlog niet meemaakte, kan Piérard 't glorieus uniform vertoonen, dat hij aanhad bij zijn — en 's konings — Blijde Inkomst in hun goede stede Brussel, den 22ⁿ November 1918: 11 dagen slechts na den wapenstilstand.

Piérard is oorlogsvrijwilliger. Van in Oogstmaand 1914 heeft hij zich ge-engageerd: om alle dagen een vlammend artikel te schrijven over vaderlandsliefde en heldenmoed, opperste offerande en heldendood... En heeft hij een duren eed gezworen: vol te houden « jusqu'au bout ! »: tot den dood... van alle anderen.

Maar toen de Duitschers Luik hadden ingenomen en oprukten naar Brussel vond hij 't gevaarlijk zoo dichtbij den vijand, en verlegde hij zijn Groot Hoofdkwartier naar Holland. — Eerlijk moeten wij erkennen dat hij den heelen oorlog niet zoover achteruit is gebleven: na een stage in de Witte Societeit in den Haag (te deftig gezelschap voor hem, want hij werd er buitengewalst) werd hij ingelijfd bij den Hulpdienst te Londen. Vanwaar hij vertrok naar 't reserve-centrum te Parijs. Enkele maanden nadien vervulde

hij zijn plicht, zijn heelen plicht: stond hij in de voorlinie: te Havere.

Zijn eed is hij gestand gebleven, zijn strijd heeft hij uitgestreden: « Jusqu'au bout! »: tot den dood : van bijna veertig duizend onzer jongens.

En bij die heele gave van hem-zelf, bij die opperste offerande van zijn-eigen op het altaar des Vaderlands, had hij den moed zijn eigen waarde en verdiensten verborgen en verdoken te houden in de schaduw van het Groote Gebeuren. Had hij den moed, hij die als een held op de handen kon gedragen worden van de duizenden en duizenden soldaten wier stut en steun, wier sterkte en troost en blijvende bezieling hij was, had hij den moed de Onbekende Soldaat te zijn : de simpele burger, die alle eer en roem, alle grootscheit en glorie van den oorlog aan de bekende, de genummerde soldaten laat.

Ondanks zijn hooge militaire prestaties bleef hij simpele burger, wars van allen krijgsroem. Na den wapenstilstand eerst, toen de dagen van de glorie vervuld waren, heeft hij erin toegestemd voor de eerste maal zijns levens een uniform aan te schieten, en dannog zonder zich bij 't leger te laten inlijven: na twee dagen lei hij zijn uniform weer af. Zelfs dan wou hij nog zijn naam niet opdringen, wou hij geen « numero matricule » opeischen voor hem zelf : hij bleef de *Onbekende Soldaat*...

Doch een paar jaar nadien is 't bewustzijn van zijn eigen waarde en waardigheid wakker geworden in hem.

O, niet om hem-zelve ! Om hem-zelve is 't hem nooit te doen geweest. Maar hij heeft bedacht dat,

zooals hij-zelve, duizend ongenoemden hun ongeweten plicht hadden vervuld, vervuld tot het uiterste: « Jusqu'au bout! », tot den dood... Tot hun eigen ellendige dood maar weliswaar, — doch de kleinen kunnen den dood niet offeren van anderen. Ze gaven wat ze bezaten: hun eigen arme leven; alleen de grooten bezitten en kunnen geven: 't leven van de velen, van de volkeren.

En niemand gedacht nog, amper twee jaar na den wapenstilstand, 't simpel sacrifice van Louis Piérard, den Onbekenden Soldaat, van de duizenden Onbekenden die OOK hun algeheel plicht hadden volbracht...

Toen legde hij zijn wetsvoorstel neer : de hulding en 't grootsche gedenkteeken ter eere van den Onbekenden Soldaat...

* * *

't Zal een heerlijk feest zijn, een hoogdag voor 't militarisme. Om den dag van den moord, van den methodisch georganiseerden moord, de volkeren tegen de volkeren te kunnen opjagen, moet de waanzin van in vreedstijd over de menigte uitgestort worden...

Maar als hij op het voetstuk van 't gedenkteeken zal gebeiteld hebben « pulcrum et decorum est pro patria mori » (schoon en verdienstelijk is het voor het vaderland te sterven), dan zal de grijnzende paljas 't uniform, dat hij — ten onrechte nog — twee dagen gedragen heeft, tot in de diepte van zijn kast met de vele mommen en verkleedsels, gaan toe-grinniken: « Schoon en VERDIENSTELIJK is het voor het vaderland te leven... VAN het vaderland te leven! »

Monsieur Pastur, Auditeur Militaire

Het was een kapitale kwestie. Zelfs een kapitaal-kwestie. Want 't heele bedrijfskapitaal van hun politieke onderneming kon in 't gedrang komen: hun altijd onvast, onzeker kiezers-kapitaal.

Beiden volksvertegenwoordigers — of toekomstige volksvertegenwoordigers — voor Nijvel, Pastur als katholiek, Mathieu, de zoon van den liberalen voorzitter van Brabant's provinciale raad, als socialist (de vader en 't zoontje zitten elk langs een kant van 't schoteltje: de eene bij de democraten en de andere bij de reactie, en welke wending de zaakjes ook nemen, de familie is van de partij), beiden konden ze na den oorlog de goede naam, de populariteit, de « panache » van oud-strijder vandoen hebben... Beiden gaven zich aan als vrijwilliger.

Pastur ging...

— Naar Holland, artikels schrijven...

— Zooals Piérard, meent ge? Neen. Piérard vuurde...

— Vuurde? Wie? Piérard? Een geladen geweer durft hij nog op geen twaalf stappen benaderen...

— Hij vuurde... de vaderlandsliefde aan! Hij sprak de soldaten moed in... — neen: dat is te veel gezegd, want om soldaten moed in te « spre-

ken » had hij zich tot te dichtbij 't front moeten wagen — hij « schreef » de soldaten moed in... Hij riep hen toe, van uit Holland of Havere: « Jusqu'au bout! » En dan had hij volbracht.

Pastur begon dan maar. De soldaten die Piérard niet hadden hooren roepen, of die hem niet begrepen hadden omdat hij zijn « Tot den dood! » in 't fransch schreeuwde, deed Pastur gevangen zetten door zijn P. P.'s.

— P. P. ? Piérard Pastur ?

— Neen! P. P.'s dat zijn Piotte-Pakkers, die Pastur ter zijner beschikking had. Hij was immers Auditeur Militaire. Hij was 't noodige complement, de vervollediging van Piérard. 't Helpt immers niet de soldaten den moed « jusqu'au bout, tot den dood » in te... schrijven, indien er geen trouwe trawant bij de hand is — met heele kompagnies piotte-pakkers — om diegenen die 't ondanks dat heldhaftig « tot den dood! » toch wagen levend weer te keeren, ter verantwoording te roepen! Om de militaire moed-in-schrijvers kracht bij te zetten werden de militaire auditeurs uitgevonden. Gecondenseerd in een bondige formule : de heldenmoed van een leger = z'n Piérards + z'n Pasturs.

Maar in die combinatie is Piérard maar de voorganger, de voorbereider, de officieux. Pastur kan op hem neerzien van uit de hoogte zijner dubbele officiële waardigheid: militair en rechter, beide tijdens den wereldoorlog. Was hij niet tweemaal soldaat? Van den roem, en van 't recht? Hult hem zijn uniform niet in de onvergankelijkheid der Glorie, en kroont hem zijn baret-van-rechter niet met 't aureool van de

Rechtvaardigheid? Mag hij niet trotsch zijn, tweemaal, op zijn grootsch verleden van oud-strijder? — Zoolang de oud-strijders dulden dat een dergelijk caricatuur over roem en recht meespreekt, en hem 't symbool van zijn auditeur-zijn, zijn cravache, niet uit zijn meisjeshandjes rukken om hem uit hun rangen te ranselen...

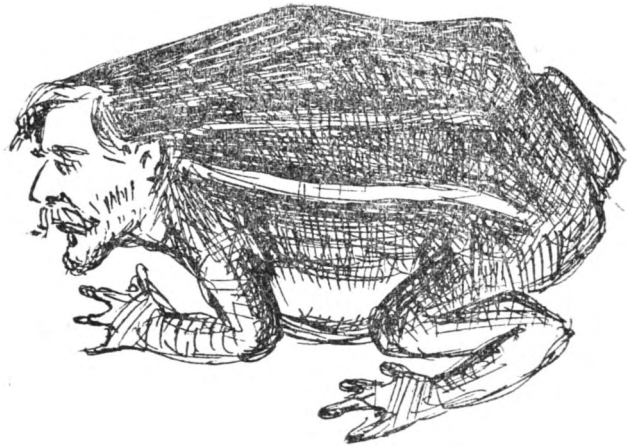
* * *

Toen in Maart 1921, de breuk met Duitschland kwam, en het overschrijden van den Rijn, en de zekerheid dat de wereldsvrede nog voor een heelen tijd was verdaagd, was Pastur de eenige gelegenheid geboden zijn « panache » te gaan aandikken. Maar hij zou het in 't geheim doen, zonder advertenties, zonder ruchtbaarheid. Zoo-dat hij, bij zijn wederkeer, 't Parlement bij verassing met zijn nieuwen luister kon overweldigen — 't woord is niet te sterk voor een triomfator!

En zoo komt het dat Pastur zich onder 'n anderen naam weer als Auditeur Militaire liet engageeren, en den 10 Maart is opgerukt naar den Rijn.

Daar heeft hij Piérard ontmoet. Die weer, — zoolang er geen gevaar was voor handgemeen — tot binnen de legerzone was vooruitgeschoven, om vlammende artikels te schrijven over vaderlandsliefde en heldenmoed.

En half-Maart vonniste Pastur weer, in 't nieuw-bezette gebied over den Rijn, de « onwillige » en « lafhartige » soldaten, die niet luide riepen om oorlog, en hun vaderland niet zoo zielslief hadden als militaire moed-in-schrijvers en militaire auditeurs...

HUBIN

De Kikvorsch

Er was eens een kikvorsch en hij heette Hubin. In alle kikvorschenkunsten muntte hij uit: in 't springen en 't wippen, in 't kwaken en 't kwijlen, in 't zeeveren en 't speekelen.

In 't speekelen vooral.

Zelfs wetenschappelijke mannen hadden er nog niet aan gedacht om de kracht van het speeksel voor verdere doeleinden aan te wenden. Hubin, die nochtans niet veel beter lezen en schrijven kon dan Debunne, is het eerst op die gelukkige gedachte gekomen.. Reeds vóór den oorlog gebruikte hij het speeksel als politiek wapen om zijn concurrenten te verslaan. Het was de katholieke Wauwermans, geloof ik, die Hubin eens kwaad maakte in de Kamer van zogenoemde volksvertegenwoordigers. En Hubin spuwde in het gelaat van Wauwermans. Daarmee was het debat voor Hubin gewonnen, en de man, die toentertijd socialist was, werd plotseling vermaard en gevreesd als een onoverwinbaar voorvechter.

* * *

Toen brak gelukkiglijk de oorlog uit, en Hubin sprong een der eersten in 't gelid. Daarmee waren de Duitschers zeker van hun nederlaag, en als die oorlog zoo lang geduurd heeft, dan is het enkel en alleen, omdat de brand- en stinkgassen Hubin verhinderden met zijn speeksel te werken.

De kikvorsch was echter gegroeid tot onderofficier. Ge kunt begrijpen hoe hij kwaakte, toen het weer vrede was.

Vrede? Neen het was geen vrede. Het land was weliswaar gezuiverd van Duitschers maar er bleven nog Vlamingen. Er waren zelfs eenige Vlaamsche oud-strijders die tot volksvertegenwoordigers werden gekozen.. Dat waren zonder den minsten twijfel verraders, vermits ze levend van het front waren teruggekeerd.

« 'k Zal ze doodspeekelen! » riep Hubin, en in een heuglijke Kamerzitting spuwde hij gal en venijn, dat het langs zijn kaken kwijlde.

« Wat een fameuze kikvorsch! » fluisterde men...

En inderdaad wie Hubin gezien en gehoord heeft, als hij met uitgespreide pooten neerzit en zichzelf aan 't opblazen is, die kan zich niet weerhouden te denken: « Die kikvorsch zal nog tot minister groeien! »

En men begon met Hubin voorzitter te maken van de legercommissie. Wie kon daar beter voor geschikt zijn? Zeker, Hubin is socialist en dus antimilitarist. Maar de man heeft zijn socialistische principieen zoozeer met speeksel doorkneed, dat zij nu tot een patriotisch soepken zijn geworden, waarnaar Devèze zelf, die nochtans officier van geboorte is, zou watertanden.

Toen gebeurde het dat oud-strijders het parlement overrompelden.

't Schijnt dat er weer Vlamingen bij waren, die nog leefden. Zij bemerkten daar een kikvorsch die hen in den weg sprong, en zij gaven hem een lap.

Dat was zeker een harde slag, zelfs een tegen-slag, voor Hubin. Maar zijn vaderlandsliefde was er niet door bekoeld, integendeel, van die gloeiende peer werd zijn vaderlandsliefde nog vuriger.

En toen de socialisten eischten, dat de aanstaande piotten maar zes maand van hun leven in de kazerne zouden verslijten, toen zei Hubin tot de generaals van de legercommissie:

« Wacht, mon général, ik zal eens mijn speeksel vergaren, en die socialistische defaitisten een dansken leeren. »

« Goed, » zei de generaal, « maar ik zou daarvoor in mijn handen niet spuwen. »

« Mij is 't gelijk, » zei Hubin, « dan nog liever in hun aangezicht. Want nu is het mijn beurt om minister te worden. Destrée is het wel! »

En de kikvorsch blies: « Zes maand? Neen! Zeven maand? Neen! » Hij blies, en zwol. « Acht maand? Neen! Negen maand? Neen! »

En dan keek hij naar de generaals van de legercommissie: « Mon général, » kwaakte hij, « ben ik bijna zoo dik als een Belgisch minister? »

« Ge lijkt nog geen koe, » zei de generaal, « ge lijkt nog maar een kalf. »

En de kikvorsch blies uit al zijn macht: « Tien maand... »

Kwak! De kikvorsch barstte. Hij sprong uit de legercommissie.

En toen hij gelapt en genaaid was, stond hij weer met een platten buik, als simpele kikvorsch, in de Kamer.

Maar speeksel heeft hij nog!

DEBUNNE

Een fantastisch debat

Daar het geweten was, dat Debunne zou spreken, waren oud en jong, schoon en leelijk, al tegelijk naar het Parlement gestroomd. Want de welsprekendheid van dien man is gekend gelijk een looden nikkelstuk.

Toen stond Debunne recht en trok zijn broek op.

« Kijk, moeder! » riep een jongentje van de tribune, « kijk, hij gaat spreken. »

Debunne zette de borst vooruit, trok zijn broek op, en peinsde hoe hij zou beginnen. Peinzen is veel gezegd : hij peinsde dat hij peinsde. Hij deed een stap voorwaarts, en sprak :

« Msjeu... »

Er heerschte een ademlooze stilte.

Het was echter nog maar een begin. Debunne had het volgende woord vergeten en kon op dreef niet geraken. Hij keerde dus naar zijn bank terug, en terwijl hij eens zijn broek optrok keek hij in zijn papieren. Toen richtte hij het schrander hoofd op (schrander is ook veel gezegd), tastte of hij nog zijn broek aan-had, stotterde gelijk een fonograaf die gaat zingen, en zei toen, zonder haperen bijna, gansch den eersten regel op :

« Moa pa risse, moa toe meme appris fransee an sies annee. »

De stilte, die nu volgde, was onheilspellend. Op al de aangezichten las men consternatie.

Iedereen deed zichtbare inspanningen om te begrijpen wat Debunne gezeid had. Toen verbraken ploseling twee stemmen gelijktijdig de stilte. Hubin bulderde :

« Spreek Fransch, smerige Flamingant ! » En Borginon riep :

« Spreek liever Vlaamsch, August. »

Dit was het signaal. In een oogpink stond de Kamer in rep en roer.

« Hij heeft Vlaamsch gesproken ! » schreeuwde men alhier. — « Hij heeft Fransch gesproken ! » tierde men aldaar. Debunne wilde zich mengen in dat nationaal debat, maar hoe hij ook zijn broek optrok, hij vond de woorden niet.

Na lang vruchteloos hameren kon de voorzitter toch een betrekkelijke stilte doen heerschen.

« Mijne heeren, » sprak hij, « onderbreekt gezelschap Debunne niet meer. Gij zult allen voldoening bekomen, want ik beloof u, dat zijn redevoering zoo goed als mogelijk zal worden vertaald in het Fransch, alsook in het Vlaamsch. »

Debunne mocht verder spreken. Hij trok dus zijn broek op, trippelde wat weg en weer, zocht inspiratie in de oogen van Anseele en sprak...

Hij sprak lang en schoon. Wanneer zijn stem faalde, haalde hij zijn broek en zoo zijn hart op.

— « En is Debunne werkelijk een volksjongen ? » vroeg een juffertje aan haar papa.

— « Ja, » antwoordde papa, « hij was vroeger stoeldraaier. Op 25-jarigen ouderdom had hij reeds drie prikkels gedraaid. »

— « O, » zei het meisje, « 't is daardoor dat hij nu zijn zinnen weet te draaien met zulke supreme elegancie. »

Debunne was intusschen aan 't slot van zijn rede gekomen. Met een statig gebaar van beide handen trok hij zijn broek naar omhoog voor het laatste effect. Hij was in schuim, in zweet en in een davering van handgeklap neergezegen. Plechtig verklaarde de voorzitter :

« Mijne heeren, hier heb ik de geschreven redevoering van onzen achtbaren collega. Als ik mij niet vergis is zij reeds in 't Fransch opgesteld. Twee deskundigen van onze Academie zullen de taalfouten verbeteren en dan laten wij de verbeterde uitgave in het verslag drukken. »

Toen Braun hoorde dat de redevoering in het Fransch was geweest raapte hij zijn vleesch samen, en sprak :

« Wij hebben allen kunnen vaststellen, dat Debunne, in min dan vijftien jaar, prachtig Fransch heeft leeren spreken. Het is nogmaals een bewijs, dat het onderwijs niet moet ver-vlaamscht worden. »

Eeckeleers, ook een socialist, begon nu Vlaamsch te spreken. Een razend gemompel sidderde door de Kamer.

« Treiter ! » snauwde Debunne zijn partijgenoot toe, « si tu see pa fransee, moa je tire dehors ! »

En werkelijk Debunne trok er uit; maar uit de Annalen van de Kamer blijkt, dat Debunne 's anderendaags is teruggekeerd en weer heeft gesproken, tot groot jolijt van de moedigsten onder zijn collega's — die dierven in de Kamer blijven, — en van al de deurwaarders — die blijven moesten omdat ze dien heelen namiddag van « planton » waren.

ANSEELE

Herinneringen

Wij zaten gezellig in mollige zetels rond het knetterend vuurtje.

« Karolien! » riep Anseele, « breng de biefstukken boven. »

En Anseele vertelde voort.

« Toen ik twintig jaar was verdiende ik een armzaligen stuiver met het ronddragen van gazetten. Men noemde mij de « vette kleppe », omdat ik geen centen had om mij een nieuwe muts te koopen. Maar ik stortte liever mijn penning voor een of ander propagandawerk... »

Ik kon mij niet weerhouden te zeggen : « Eedje, er zweeft een doom van heldhaftigheid rond u ! »

« Zeker, » antwoordde hij, « 't is de doom van de biefstukken. »

Inderdaad, Karolien had de lekkere spijs bovengebracht. Zij stak het licht op, en weldra zat ieder van ons groepje met zijn beenen onder tafel. Plots deed Lampens, volksvertegenwoordiger en schepene van Gent, den mond open. Iedereen keek verschrikt, want Lampens mag nooit spreken zonder toelating van Eedje... Hij stak echter maar de helft van zijn biefstuk in den mond en begon te knabbelen. Een zucht van verlichting ontsnapte ons en Anseele vervolgde, terwijl wij aten :

« Mijn vrijen tijd besteedde ik aan het houden van meetings... »

« O, ja ! » onderbrak Debunne, « ik herinner mij nog een van uw schoonste redevoeringen... Gij sloegt met beide handen op uwen buik, en riep : « Vaderland ? Vaderland ? Hier, zie, mijnen buik, dat is mijn vaderland ! Biefstukken, eerst biefstukken ! dat is mijn levensleer. »

Anseele was bleek van woede. « Debunne ! » siste hij, « als gij Fransch broebelt in de Kamer zijt gij geestig ; maar er zijn dingen waarover men niet meer spreekt in 't bijzijn van een minister ! »

Debunne trachtte zich te verontschuldigen en zei :

« Maar Eedje, gij hebt toch in 't gevang gezeten om tegen den koning der Belgen te schrijven en te spreken. »

« Godv... » bulderde Anseele. « Heb ik den koning niet ingehaald per automobiël na den wapenstilstand ? Durft iemand aan mijn vaderlandsliefde twifelen ? »

Debunne kroop ineen, gelijk een schooljongen die op zijn broek gaat krijgen. « Neen, neen, Eedje, » smeekte hij, « niemand twijfelt nog aan uw vaderlandsliefde sedert gij minister zijt... »

Het duurde langen tijd vooraleer Anseele's woede bekoeld was, en hij verder vertellen kon.

« Terwille van de partij studeerde ik dag en nacht. Ik leerde spreken, lezen, schrijven. Ik leerde Fransch, Engelsch... »

« En Duitsch, » klonk een stem.

Niemand wist wie er gesproken had. Niemand had ooit die stem gehoord. De stem vervolgde :

« Wel ja, ik heb den schoonen beleefden brief gelezen dien gij in 't Duitsch hebt geschreven aan den Duitschen Freiherr von Ardenne. »

Met onze eigen oogen zagen wij nu, dat het Lampens was die sprak, zonder toelating. Het schuim kwam op Anseele's lippen. « Gezellen, » sprak hij, « ge ziet wat ge krijgt als dank van mannen lijk Debunne en Lampens. Gij maakt daarvan volksvertegenwoordigers, en binnen kort zullen die mannen tegen mij stemmen in de Kamer! »

Debunne scheen zeer getroffen door die beschuldiging.

« Eedje, » zei hij, « wij stemmen altijd met u. Gij weet wel, dat wij vóór den oorlog bereid waren uw wetsvoorstel te stemmen voor de vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool! Nu zullen wij doen gelijk gij, Eedje. Wij zullen tegen de vervlaamsching der Hoogeschool stemmen. »

Nu bedaarde Anseele als bij tooverslag. Hij reikte de hand aan Debunne en zei : « De Kortrijksche en de Gentsche socialisten staan broederlijk aan de spits van de koningsgezinde republikeinen en van de patriotische internationalisten; maar onze grootste roem blijft het, dat wij in de eerste plaats voor biefstukken zorgen. Wat belang heeft b. v., bij biefstukken, Vlaamsch onderwijs voor het volk?... »

Op dit oogenblik kwam Karolien de tafel opruimen en wij staken een sigaar op.

« Lampens, » zei Anseele, « hoe is 't met 't vaderland? » en hij wees knipoogend op den buik van Lampens.

Maar Lampens was zoo vol dat hij niet meer spreken kon...

VANDERVELDE

Pontius Pilatus

In de laatste tijden deden de zonderlingste geruchten de ronde. Men sprak van de geheimzinnige verdwijning van Vandervelde.

De Parijsche eere-hoofdopsteller van de *Nation Belge* herinnerde er aan, dat Vandervelde onlangs met Huysmans naar de socialistische republiek van Georgië was gereisd en sprak de verdenking uit, dat Huysmans zijn kameraad vermoord had en opgegeten onderweg : ge weet, in Rusland en in alle landen daaromtrent heerscht er hongersnood; en als Huysmans honger heeft moet hij zeer gevaarlijk zijn... Dat zijn ten andere alle verscheurende dieren als ze honger hebben...

Maar Huysmans werd, na een streng onderzoek, heel onnoozel bevonden : Vandervelde had hij geen oogenblik bedreigd. Hij had alleen maar drie dactylografen verscheurd. Maar dat is een andere geschiedenis...

Eenige dagen later, kwam de politie op een ernstiger spoor. Het was een openbaar geheim geworden, dat minister Destrée soms zeer gezellige en gezellinnige feestjes inricht in zijn hotel; dan komen daar bijwijlen zeer mooie kunstenaressen in zeer zomersche kleeren zeer schoone dansen uitvoeren voor het vreedzaam oog van Destrée, Janson en andere militaire deskundigen.

Nu had men bemerkt, dat minister Vandervelde onlangs het hotel van Destrée was binnengestapt. De politie hield huiszoeking, maar zij vond niemand meer onder de tafels. Ook leverde de ondervraging van Destrée niets op.

Men wanhoopte Minister Vandervelde nog ooit terug te vinden, toen kort daarna Huysmans, Doms en Van Cauwelaert in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een interpellatie hielden om amnestie te bekomen voor de politieke veroordeelden.

Een honderdtal Vlaamsche vrouwen woonden de vergadering in de Kamer bij.

En toen de drie volksvertegenwoordigers hadden gesproken, stond er een minister recht.

« 't Is Vandervelde! » hoorde men fluisteren.

En de minister sprak :

« In naam van de twintig duizend gesneuvelde Belgen, die gelukkiglijk bijna allemaal Vlamingen waren! In naam van de regeering, in naam van de *Nation Belge* en andere patriotten die in Havere en Parijs het vaderland hebben gered, verklaar ik en zweer ik, dat de Vlaamsche politieke gevangenen nooit, nooit, twintig duizend maal nooit amnestie zullen krijgen! (Daverend handgeklap.)

» Zooals de frontsoldaten mij eens duchtig hebben uitgefloten aan het front, zoo fluit ik nu alle gevangenen, hun vrouwen en kinders, hun ouders en vrienden uit, zoo fluit ik gansch Vlaanderen uit! » (Toejuichingen.)

« En gij, wijven, die daar op de tribunen te wachten zit naar amnestie, gij meent dat ge sierlijke meeuwen zijt, maar ge zijt niets anders dan

domme ganzen. Wat hebt ge wel gedacht? Amnestie? Neen! twintig duizend maal neen!! »

Na afloop van deze vaderlandsche uitgalming werd Vandervelde op de schouders van Devèze, Braun, Strauss en Segers naar zijn huis gedragen.

's Anderendaags kwam Huysmans hem bezoeken. En vroeg hem waar hij zoolang gezeten had, dat niemand hem nog vond. Waarop Vandervelde beschaamd en verlegen antwoordde :

« Zoohaast het geweten was dat gij, met Van Cauwelaert, gingt interpelleeren over de gevangenen Vlamingen, hebben de ministers mij aan een zware keten vastgebonden. Zij legden koorden aan mijn handen en voeten en een driekleurig lintje, in een strop, rond mijn nek. En elken dag kwamen zij aan die koordekes trekken. Zoo leerde ik mijn diskoer van buiten. Toen wij den laatsten keer gerepeteerd hadden, wenschten zij mij allen geluk en zeiden ; « Gij hebt rap vooruitgang gemaakt. Morgen moogt gij in naam van de regeering spreken, want ge zijt zulk een goede poesjenel als wij allemaal! — Maar ik, ik ben het niet geweest... »

En hij toonde Huysmans het gleieren waschbekken van zijn lavabo waar hij zich had rein gewasschen van zijn bezoedeling, en zijn open-spreidende handen die blank waren, en zuiver.

Maar Huysmans keerde zich met walg van hem af, en mompelde bij 't heengaan, herhaaldelijk, tusschen zijn tanden :

« Pontius... Pontius Pilatus... »

MINISTER DESTRÉE

Wie éénmaal minister Destrée mocht aanschouwen van aangezicht tot aangezicht, gedenkt ten eeuwigen dage dien moeden slaapwandelaar die meent, met zijn superieur misprijzen voor de alledaagsche dingen van de wereld, boven de werkelijkheid van 't leven te zijn uitgegroeid. En die waant hemelhoog boven de kleine menschjes te zijn verheven. Maar daarbij niet inziet dat hij zelf, — niet boven, maar buiten en naast het werkelijke leven reikend, — maar een slappe poesjenel meer is, en alle levenskracht en zelfstandigheid heeft ingeboet.

Zie naar zijn gang; — en hij waant zijn eigen gang te gaan!... Slenterend en slepend sleurt hij zijn zware voeten achteraan zijn gebroken lijf. Zijn zakkende beenen begeven, en altijd weer zinkt hij door zijne knieën; wijl zijn hangende armen, met den last der onbeholpen handen waar hij nooit geen weg mee weet, moede gebaren door de ruimte pogen te slaan.

Zijn uitgeleefd gelaat is als van een vroege grijszaard, van een man die veel gedragen heeft : vuil en vaal onder een donkere omlijsting van hangende haren. Met soms onder zijn slapen of langs 't gewelfde voorhoofd de wonderlijke blos van roode-en-paarsche bourgogne-bloemen : gloeiend als de rijke wijn die minister Destrée genut heeft bij een triomfantelijk festijn van dien « Cercle des Gourmands » ofte « Kring der Gulzigaards », dien hij hielp stichten en steunen. Een eerbiedwaardige

instelling waar « hogere politiek » wordt bedreven. Aanbevolen specialiteit : getruffeld gevogelte en ver-gevorderd venezoen, overgoten met ouden, donker-rooden Volnay-wijn.

De stichting van dien « Kring der Gulzigaards » zal de groote daad blijven uit Destrée's ministerieele loopbaan voor het jaar onzes Heeren 1920.

Doch voor 't jaar '21 wil hij nog hooger aangeschreven staan. Hij komt een wetsontwerp openbaar te maken waarvoor hem alle komende geslachten... van Walen en franskiljons zullen zegenen : de stichting van een Vlaamsche Hoogeschool te Gent.

Niet de eigen, leefbare hoogeschool, die een levenskwestie is voor ons heele volk, maar een universiteit « à la Destrée », die onze eigen Hoogeschool moet worgen ; die ons in schijn voldoening schenkt, maar in werkelijkheid de mogelijkheden voor een hooger Vlaamsch onderwijs moet ondermijnen.

* * *

Dat biedt ons meneer Destrée aan. Want meneer Destrée is Waal en Wallonisant. De Vlamingen is hij altijd vijandig gezind geweest. Daarin is hij zich-zelf gebleven : bij al de gedaante-verwisselingen die hij reeds onderging.

Meneer Destrée immers, thans minister van Koning Albert I, minister van 't één en onverdeelbaar België, schreef enkele jaren geleden een Open Brief aan den Koning : waarin hij bevestigde dat in België alleen Vlamingen waren en Walen, geene Belgen. « Sire, il n'y a pas de Belges ! » besloot hij onder groven... Waalschen spot op de nationale vlag, die hij nu zoo hoog heft sinds ze

de standaard is geworden van zijn ministerschap.

Meneer Destrée was ook socialist; is het zelfs nog : bij name. Een van die salon-socialistjes, van die beroeps-politiekers, van die advokaatjes, spruiten van liberale families, die tijdig genoeg hebben ingezien dat de liberale partij aan 't verzinken was, en langs daar niet veel meer te verdienen viel : en maar haastig socialist geworden zijn. Maar die, zooals Destrée, blijven voortheulen met imperialisme en reactie; die, zooals Destrée enkele maanden geleden nog, mede naar Parijs gaan banketteeren met de vertegenwoordigers van militarisme, van groot-nijverheid, van finantie : die maar van munitie en oorlog leven.

Destrée's socialisme bleef altijd bij woorden.

Twintig jaar geleden al, terwijl de socialistische arbeiders betoogden voor 't algemeen stemrecht, en neergeschoten werden door de brusselsche en leuvensche burgerwachten, woonde Destrée, hun zoogezegde leider, een vertooning bij in den Munt-schouwburg. Zoolang 't er maar op aankomt redevoeringen af te steken en te laten knetteren, kunt ge beroep doen op Destrée; maar als de geweren knetteren, en de mannen die hij dien namiddag « 'n hart heeft ingesproken » hun hart doorschoten worden, is Destrée... naar den schouwburg.

Daar is hij ten andere op zijn rechte plaats, de povere poesjenel, de woordenmensch zonder durf en daadkracht, de man zonder kleur, zonder kruim, zonder weerbots, zonder eigen wil of wezen : de moede slaapwandelaar buiten de werkelijkheid van 't leven.

Van Remoortel, Oud-Strijder van stiel

't Is eigenlijk geen kwaje kerel : hij wou er alleen maar komen, zie-je...

En daar hij zich in den grond nooit om principes, of overtuiging, of andere dergelijke kleinigheden meer, heeft bekommerd, was hem de keuze van de middelen maar een bijzaak.

Middelen waren ten andere in ruime mate voorhanden.

Hij was een niet onbeendig advocaat. Dat heeft hij bewezen bij 't ophefmakend proces der Gebroeders Hutt, die onder de bezetting 't dagblad *La Belgique* hadden uitgegeven. Perszaken zullen wel zijn « specialiteit » zijn. Krijg ik er een paar op mijn nek, om al-te-vleiende vriendelikheden jegens de poesjenellen uit dit bundeltje, 'k zal me, in volle vertrouwen, tot Van Remoortel wenden voor mijn verdediging. Zijn cliënten van *La Belgique* zijn er met twintig jaar dwangarbeid van af geraakt. En nog maar één van beiden heeft zich tot hiertoe opgehangen. Van Remoortel brengt de journalisten geluk bij... Dat is ten andere natuurlijk : hij is zelf journalist...

Hij is ook oud-strijder. Eerst was hij garde-civiek. In Oogstmaand 1914 stapte hij mee op in 't gelid — « reed » hij mee op in 't gelid — toen 't schwadron bereden jagers, aan de spits van de 20,000 brusselsche burgerwachten, de

hoofdstad « beveiligde » zooals burgemeester Max « proclameerde » op alle muren van de stad. Maar daar de Duitschers zich zelfs door geen burgemeesterlijke proclamatie lieten tegenhouden, moest bij hun opmarsch de brusselsche garde-civiek wijken naar te-voor-bereide stellingen. Die te-voor-bereide stellingen waren voor sommigen een inlijving in 't leger « ut-goeten ». En onder die sommigen was Van Remoortel.

Langs dien weg zou hij « er komen ». Er zijn er velen die er langs dien weg « gekomen zijn », zelfs gebleven zijn... onder de houten kruisjes langs den Yzer.

Maar Van Remoortel zou langs daar in de Kamers komen. Elk zijn beurt. Toen de oud-strijders weergekeerd waren en zich vereenigd hadden in verschillende groepeerings heeft hij zich van eene onder die, de F. N. C. meester gemaakt. Dat is hem niet zeer moeilijk gevallen... En op den rug der oud-strijders is hij zoo in de Kamers geklauterd. Want de keuze van de middelen was hem maar een bijzaak : en is hij in den grond geen kwaje kerel, hij wou er, wat het hem ook mocht *kosten*, hij wou er komen !

Doch sinds hij *de Strijder* is in 't Parlement beleefde hij zeer beroerde dagen. Al beschikt hij voort over de menigvuldigheid der middelen : al blijft hij de volle, de geheele strijder : geharnast in zijn toga, en beschut door 't — splijtend maar telkens her- « vergulde » — schild der F. N. C., en gewapend met de scherpe lans van zijn verschversneden ganze-veder.

Toch is hem niets gespaard gebleven. Door de overige volksvertegenwoordigers verwezen en

geweerd, wou hij zijn naam en faam vestigen door er een paar uit te dagen tot een tweegevecht : met degen of pistool en op leven en dood ; — doch ze begingen de gemeenheid te beweren dat hij « volgens de regelen der eer » niet waardig kon bevonden worden met een plichtbewust man zijn degen — of zijn kogels — te kruisen.

Wie bij die komedie gelijk had ? — Haalt een acteur gelijk of schuld bij een komedie ? Hij speelt zijn rol...

Maar voor een man die aan de « regelen der eer » en aan tweegevechten houdt, was dat wel de hoogste smaad.

En nog meer zou hij te dragen hebben. In een brusselsch dagblad openlijk voor « leugenaar » en « lafaard » gescholden door Thieffry, de vliegenier (ook een advokaat natuurlijk) had hij 't ongelijk — of had hij gelijk ? — Thieffry een paar klinkende klappen toe te dienen, in volle Paleis van Justicie. Waarvoor hij veroordeeld werd tot 15 dagen gevang en door de tuchtraad der brusselsche balie geschorst werd voor een maand ; wijl Thieffry een strenge « vermaning » kreeg.

Wie van beiden gelijk had bij die komedie ? — Haalt een acteur gelijk of schuld bij een komedie ? Hij speelt zijn rol...

En dat moet elkendeen Van Remoortel toegeven : zijn rol en zijn komedie speelt hij goed... Hij is ten andere, in den grond, geen kwaje kerel : hij wou er alleen maar komen...

INHOUDSTAFEL

	Bladz.
M. Woeste, Staatsminister	8
M. Carton de Wiart, Eerste Minister	12
M. Segers, Staatsminister	16
M. de Broqueville, Staatsminister	20
M. Renkin, Staatsminister	24
M. Delacroix, Staatsminister	28
M. Hymans, Staatsminister	32
Burgemeester Max	36
M. Braun, Bürgermeister	40
M. Masson, volksvertegenw. voor Bergen	44
M. Janson, volksvertegenw. voor Doornik	48
Minister Devèze	52
Adolphe Buyl, Député de l'Yser	56
M. Piérard, volksvertegenw. voor Bergen	60
M. Pastur, volksvertegenw. voor Nijvel	64
M. Hubin, volksvertegenw. voor Hoei	68
M. Debunne, volksvertegenw. voor Kortrijk	72
Minister Anseele	76
Minister Van de Velde	80
Minister Destrée	84
M. Van Remoortel	88

BINNENKORT VERSCHIJNT :

« Van je vriendjes moet je 't hebben... »

door *J. B. Reynaert, F. Courtois en R. Belijn,*
met Pentekeningen van *D. Bert en V. Boudewijn*

Een nieuwe reeks waar o. m. « behandeld »
worden :

*D^r Fr. Van Cauwelaert, Dr Van de Perre,
Staatsministers Pouillet, Helleputte en Vande
Vyvere, Volksvertegenwoordigers Van Hoeck,
Theelen, Catteeuw, De Greve, Heyman, Van
Caenegem, Van Isacker, Borginon, De Beuckelaere,
De Clercq, Maes, Eeckelaers, Dr J. Verduyn,
J. Hoste, Minister Franck, Kamiel Huysmans,
enz., enz.*

De oplage van deze reeks zal zeer beperkt zijn.

Bij inschrijving is de prijs gesteld op slechts

DRIE Frank.

Gelieve 't langs de keerzijde gedrukte bulletijn
in te vullen en op te sturen naar

J. B. REYNAERT,
Em. Jacquainlaan, 107, Brussel.

Ondergeteekende wenscht te ontvangen exempl. van :

« VAN JE VRIENDJES MOET JE 'T HEBBEN... » door J.-B. REYNAERT,
F. COURTOIS en R. BELIJN, met **Penteekeningen** van D. BERT en F. BOU-
DEWIJN. — Prijs : **3 frank.**

Handteekening :

Adres :

.....

.....

(HIER AF TE KNIPPEN)

.....

Nationale Drukkerij
Em. Jacquainlaan, 127
-- -- BRUSSEL -- --